

כל הדרום

מצורף חנים
לקראי
"דיעות"
אחרונות

מיוזיכיה
והחגיגה
נמשכת!!!

תומר להבה כל איזה

טל' 557807, 08-564808
איתורית: 08-561061 מניי: 30443 / 30334

חופץ ביבנה, אשדוד, אשקלון, קריית מלאכי, קריית גת, שדרות ישובי חבל לכיש • גיליון מיוחד למען הדיונה באשדוד • 28.6.94 • י"ח בתמוז תשנ"ד

את הנוף הזה אסור להרוס

בעוד המש שנים הנוף הזה עלול להתחלף בשינוי במין אלפים מתושבי אשדוד והארץ רוצים להמשיך לטייל ולחנות בשטחי הדיונה הגדולה אך משכילים את משותף הנוף והשיכון וקיימת אשדוד שלא להרוס את הקמת האלופים הקטנה הזאת • מוסף מיוחד

הם רצפו את גן העדן
בנו שם חניון מהודר.
עם מלון ורוד ובטיק
ודיסקוטק סואן.
האם זה לא תמיד קורה
שאינך יודע מה יש לך
עד שזה אבוד?
הם רצפו את גן העדן
בנו שם חניון מהודר.
הם לקחו את כל העצים
והגיחום במוזיאון עצים
וגבו מכל איש דולר וחצי
רק לראותם.

ג'וני מיצ'ל, 1969

קטע מאיזור הדיונה הגדולה באשדוד • צילום אווירי דובי טל ומוני הרמתי, "אלבטרוס"

הסעות וטיולים לכל רחבי הארץ
אוטובוסים • מיניבוסים • טנדרים

אוטובוסים • מיניבוסים • זוטובוסים עד 15 מקומות
חדשים מפוארים ומסונזים

★ שירות למפעלים, בי"ס, מוסדות וארועים
★ קווים קבועים למקומות הקדושים בכל ערב ר"ח
ח ב ו ה ש ו מ ר ת ש ב ת

קפי אלוטו - שירות אצוץ באיזור

תחנת גל רח' הראשונים, קומה ב' אשדוד ת.ד. 8242 טל' 08-525252 טלפקס' 08-531115

מבצח ברהיטי מיטל
שולחן + 6 כסאות 1590 ש"ח בלבד!

ניתן לקבל בשחור, לבן ואגוז

★ סלונים
★ מזנונים
★ ספנות
★ ועוד...

רח' העבודה 4 אשקלון טל' 07-750366

אלונים

מפעל לעבודות אלומיניום

★ כל סוגי העבודות לבנין • מוסדות ופרטיים
★ מחיצות גבס • תיקרות אקוסטיות
★ משתנים בכרזים

את גבעת ציון בנין 57 אשקלון
טלפון: 07-727287

אוריג'ינל אשדוד

תיקון מכירה ושרות
08-535556, 533778

מבצע!
קופות רושמות
ב-8 תשלומים
פרטים נוספים במקום

אשדוד, רח' האורגים 22

יעקב שקולניק

חולות אשדוד שלנו

איזור חולות אשדוד הוא הגדול ביותר בגושי החולות במישור החוף. אורכו כחמישה ק"מ, ורוחבו, מהים לתל אשדוד, כארבעה ק"מ. לאורך החוף משתרע רכס כורכר נמוך, שגובהו בדרך כלל בין 10 ל-20 מטר מעל פני הים. הגבול המזרחי של החולות מאופיין ברצועה ארוכה של עצי שיקמים מרשימים בגודלם. מלבד שדות חול גדולים, בהם החולות מיוצבים במידה זו או אחרת, מצוי באזור אלמנט שאינו קיים עוד באיזורי חולות אחרים בארץ: דיונות נודדות בעלות צורה אופיינית, הקרויה בערבית "ברחאן" (בעברית סדרון).

בחולות אשדוד מצוי הברחאן הגדול ביותר בארץ, אשר זכה לשם המכריז "הדיונה הגדולה". אורך הדיונה כ-250 מטרים ואורך המידרון שלה כ-35 מטרים. המקום הפך אבן שואבת למטיילים, המבקרים בהמוניהם באתר. עצי השיקמה העצומים, החול הלבן והרך, שפע הצמחיה ובעלי החיים מסביב, הופכים את הבילוי במקום לחוויה מיוחדת.

שאר שטחי החולות במישור החוף הצטמצמו עד כדי כך, שכבר אין כמעט מה לשמר. מצפון לירקון המצב מעורר ייאוש. מלבד שטחים בגודל שולי, לא נשאר מאום. בחולות ראשון-לציון שוכנים המכון לטיהור שפכים של גוש דן ובסיסים צבאיים. החולות שמסביב למכון הטיהור הולכים ומתכסים ברבי קומות. בחולות יבנה הוקם כור אטומי, בחולות ניצנים ישנו שטח אש ובו נמצאות מחצבות כורכר נטושות רבות. בחולות זיקים שמצפון לנהל שיקמה הוקמו הישובים נתיביה-עשרה ואלי-סיני. חלק נוסף משמש כשדות חקלאיים. על רקע זה עולה חשיבות איזור החולות של אשדוד.

זהו לא רק האיזור בעל השטח הגדול ביותר בכל שטחי החולות בארץ, זהו גם השטח הפחות פגוע מכולם, הוא בעל כמות החול הרכה ביותר וקיימות בו יחידות נוף חוליות שאינן ננמצא במקומות אחרים.

אולם התחזית היא קודרת. במדינת ישראל של שנות ה-90 ממשיכים לפעול מתוך אותם דפוסי מחשבה שהתאימו אולי לשנות ה-50. סרסורי קרקעות ממשיכים לנצל את התשוקה הבלתי ניתנת לריסון של פקדי הרשויות לקרקע בתולה. כאשר איכות החיים מצטיירת כדשא וקקטוסים, שמירת הטבע והנוף הופכת עניין למשוגעים בלבד.

באשדוד אפשר לבנות יותר מ-20 אלף יחידות דיור נוספות, מבלי לפגוע בשטחי חולות נוספים. אחד ממקורות התעסוקה החשובים בעיר יכול להיות ענף התיירות. החוף הנהדר, האתרים הארכיאולוגיים ופארק החולות יכולים להפוך את אשדוד לעיר תיירות פורחת, לרווחת תושביה.

הבטחות רבות ניתנו מצד פרנסי העיר ונציגי משרד השיכון שיעשו כל מאמץ לרחות ככל האפשר את הבנייה באזורי החולות. אך כפי שהיה בעבר וכפי שקורה ממש בימים אלה, הבטחות לחוד ומעשים לחוד. וכל השאר זו היסטוריה.

בשנת 1982 יצא כותב שורות אלה, בפעם הראשונה בחייו, לאיזור החולות שמדרום לאשדוד. התכוונתי לערוך תרשימי צמחייה, במסגרת עבודת שדה למיפוי הצומח במישור החוף הדרומי. לאחר מספר שעות שוטטות, לא יכולתי עוד להאמין למראה עיניי. במרחק 30 ק"מ מתל-אביב השתרע לפני ים חולות אדיר, לבן וחלק, אינסופי במושגים ישראליים. לאחר זמן מה פגשתי את אנשי החברה להג

לאחר מספר שעות שוטטות לא יכולתי עוד להאמין למראה עיניי. במרחק 30 ק"מ מתל-אביב השתרע ים חולות אדיר, לבן וחלק, אינסופי במושגים ישראליים • במדינת ישראל של שנות ה-90 ממשיכים לפעול מתוך אותם דפוסי מחשבה, שהתאימו אולי לשנות ה-50. סרסורי קרקעות ממשיכים לנצל את התשוקה הבלתי ניתנת לריסון של פקדי הרשויות לקרקע בתולה. כאשר איכות החיים מצטיירת כדשא וקקטוסים, שמירת הטבע והנוף הופכת עניין למשוגעים בלבד

נת הטבע בסיועם ראשון בחולות אשדוד. אחרי חצי שעה של סיור, כבר יכולנו להגיע למסקנה הנחרצת: מצאנו את מה שכל כך חסר בירא - 17 קמ"ר של חול, שהם השטח היחיד בארץ שבו אפשר עדיין לשמר אקוסיסטמה של חולות במישור החוף. היה ברור לנו שלפחות חלק מהשטח מיועד לפיתוח העיר אשדוד. אבל גם כך, חשבנו, עוד יישאר משהו בשביל החיות, הצמחים וגם לבני האדם.

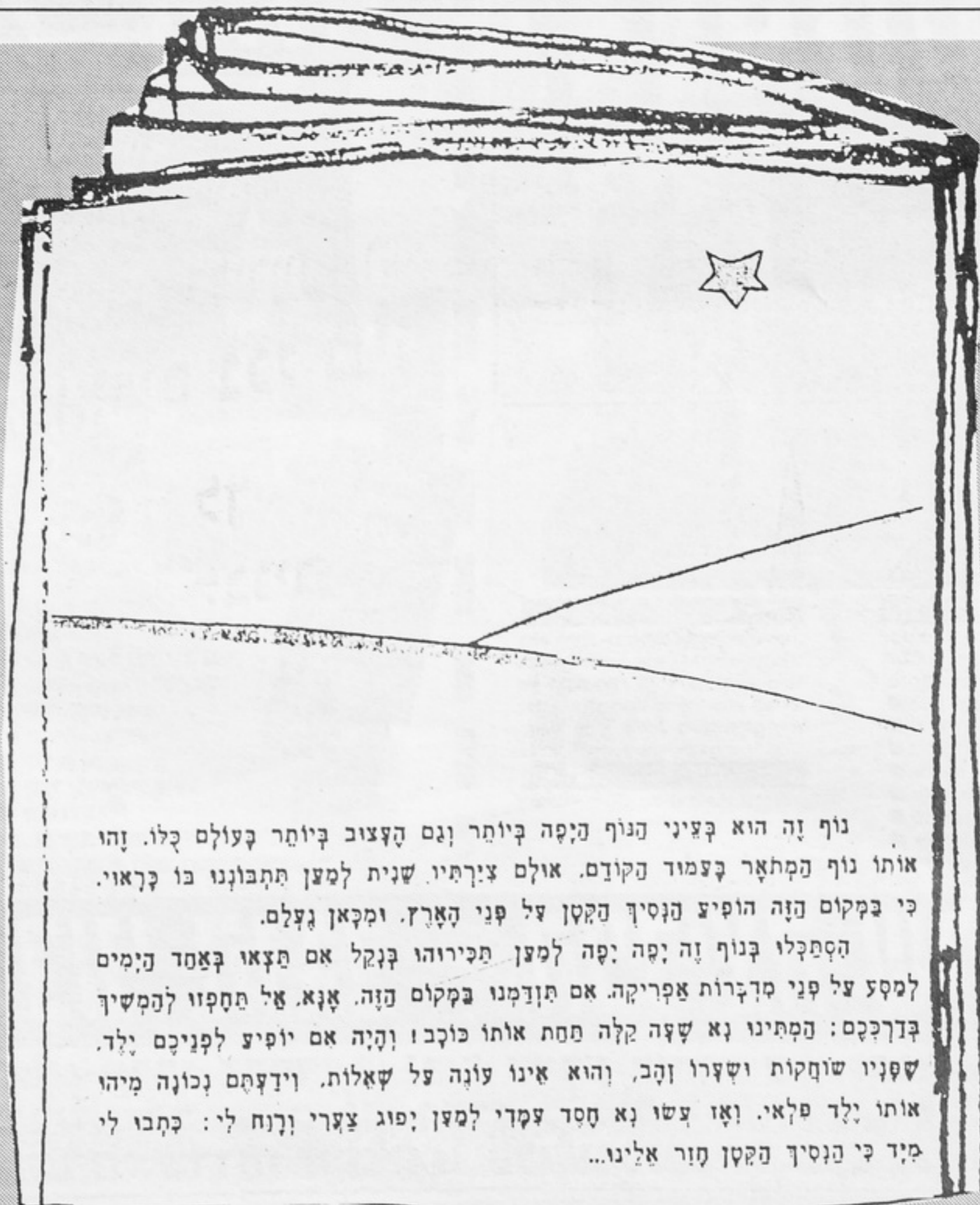
עבור מספר מינים של בעלי חיים, מהווים החולות של מישור החוף גבול תפוצה צפוני עולמי. עד שנות ה-30 של המאה הגיעו הכוח האפור, הירבוע וגרביל החולות עד נחל הירקון, אך לא הצליחו לעבור אותו. מאז הם הרשמו באזורים אלה, ואיזור תפוצתם גובל כיום בחולות ראשון-לציון. יש להניח שגם שם תושך מדנה אוכלוסיות בעלי חיים אלה, עקב הפיכת תוח הנמרץ המתחולל שם.

כל גוש החולות במישור החוף של ארץ ישראל הוא מעין מבחנה של טבע. בכל מבחנה כזו מתרחשים תהליכים אבולוציוניים ממש לנגד עינינו. מבחינה מדעית טהורה, ראוי היה לשמר לפחות חלק מייצג מכל גוש חולות כזה, אך מובן שהדבר אינו מציאותי. מן הראוי לכו

לבחור לפחות את האזור, בו קיים הסיכוי המירבי ליצירת מרחב חולי בעל יציבות אקולוגית שיוכל לשמור על בעלי החיים והצמחים שבו מפני הכחדה. אבל מה צריכה להיות גודלה של שמורת טבע חולית, כדי שתוכל לקיים אוכלוסיה יציבה של בעלי חיים?

הוואולוג פרופסור היינריך מנדלסון, מי שתרים את התרומה הגדולה ביותר לשמירת חיות הבר של ארץ ישראל, טוען שמדובר בסדר גודל של 8,000 עד 10,000 דונם. חולות אשדוד מספקים את הררישה הזאת בצורה הטובה ביותר בכל מישור החוף של ארץ ישראל.

• הכותב, עורך ירחון "ארץ הטבע" של רשות שמורות הטבע, ביצע בעבר את סקר חולות אשדוד

נוף זה הוא קצוני הנוף הנקסא ביותר וגם הקצוב ביותר בעולם קלו. זהו אותו נוף הקתאר בעמוד הקודם. אולם צורתיו שנית למען מתבוננו בו קראוי. כי במקום הזה הופיע הנסיך הקטן של פני הארץ. ומקאן געלם. הקתקלו בנוף זה יפה יפה למען תכירוהו קתקל אם תפאו קאמד הנמים למסע של פני סדרות אפריקה. אם תנדקנו במקום הזה. אגא. אל תספזו להקשיף בקרבתכם: הקטינו גא שפה קלה פסת אותו פוקבו וקיה אם יופיע לפניכם ילד. שפניו שוקקות ושפרו זקב, והוא אינו עונה על שאלות. ונדקתם נכונה מיהו אותו ילד פלאי. ואז עשו גא ססד קמדי למען יפוג צערי וננוח לי: קתבו לי מיד כי הנסיך הקטן קור אלינו...

הפנינג ענק בדיונה ביולי

- יהיה שיאו של מסע המחאה, ויכלול הופעת אמנים, קומיציים, סוירים מודרכים ולינה תחת כיפת השמיים

הפנינג ענק בדיונה, שיתחיל ביום חמישי בערב ה-21 ביולי, ויימשך עמוק לתוך הלילה והבוקר שלמחרת, יהיה אחת מגרעות הכותרת לציון המאבק נגד הבנייה בדיונה, שמנהלים אנשי החברה להגנת הטבע בשיתוף

"כל הדרום".

התאריך נקבע יומיים לפני ט"ז באב, תג האהבה, ולא בכדי. איזור הדיונה הגדולה של אשדוד ידע לא רק אהבה, אלא גם מאבקים רבים וקשים שנועדו

לשמרו. קרב המאסף שמנהלים כיום כל מי שאיכות החיים ושיר מור הסכיבה יקרים לליבם, החל לפני יותר מעשר שנים.

ההפנינג יכלול בין היתר הופעת אמנים, קומיציים, סיר

רים מודרכים ולינה תחת כיפת השמיים. לאירוע אמורים להגיע אלפי חובבי טבע מאשדוד ומכל רחבי הארץ.

מורעות יתפרסמו בקרוב בעיתונות ועל לחות המודעות.

בין קודש לחול

כשבועיים עברו מאז נרתמה מערכת "כל הדרום" למאבק נגד הבנייה על שטח הדיונה באשדוד, יחד עם החברה להגנת הטבע.

מאז הגישה העירייה את תוכנית הבנייה לוועדה לתיכנון ולבנייה במחוז הדרומי במשרד הפנים, פרצה המחאה בגדול לרחוב האשדודי. דוכני החתמה על עצומות, תא טלמסר, סטיקרים, שקיות עם גרגי חול שנשלחו לעיריית אשדוד ולמשרד השיכון, סוירים יומיים של חובבי טבע, שאילתות בכנסת, ביקורים בשטח של מקבלי החלטות וגל של פניות לעירייה, לשרים, לח"כים ולאנשי ציבור.

עוצמת המחאה הדהימה את העירייה, שבשנים האחרונות דוחפת חוק לבנייה מאסיבית בעיר, מתוך כוונה להתפתח ולהתעצם. הבולדוזרים הפועלים בשם העירייה ובגיבויה, היו אמורים ליישר בדרכם גם את הדיונה. מבחינת העירייה והקבלנים מדובר בעוד שטח חולי, שאמור להפוך לעוד רובע מבטון וכמובן להכניס כסף. הרבה כסף. זה מאוד משתלם לעירייה, אם לוקחים בחשבון שלדיונה, כערך טבע, אין מחיר.

לראש העירייה, צבי צילקר, הממהר ליישר שטחים ולבנות, לא היה את החזון להסיט את הבנייה מהדיונה ולטפח את האיזור כאתר טבע ותיירות, הנותן ייחוד וציביון לעירו. במלים אחרות, קהו חושיו. אולי הוא כבר מתקשה להבדיל בין קודש לחול.

לזכותו ייאמר, כי הוא איננו מנותק לגמרי מהרחוב ומדעת הקהל. התגובות שצילקר ספג, אילצו אותו להתפתל ולצאת איכשהו בכבוד מהעניין, עם פירסום תוכנית חלופית שמשאירה כרגע את הדיונה בחיים. גם זה בקושי.

החברה להגנת הטבע יחד עם "כל הדרום" ימשיכו לעקוב אחרי המהלכים בנושא, גם כשהעניין הציבורי בדיונה ידעך. פוליטיקאים רבים, שהופכים מטרה לביקורת, מורידים לעיתים את הראש ומחכים שהסערה תחלוף, כדי להמשיך אחר-כך בשלהם. יכול להיות שגם צילקר ממתין לשעת כושר כזו.

נדאג לא לתת את התענוג הזה.

מערכת "כל הדרום"

צילום: ליאור סיביליה

נערים באשדוד מחתימים למען הדיונה. המאבק הזה מתאפיין בהרבה בני נוער איכפתיים

OURICAR

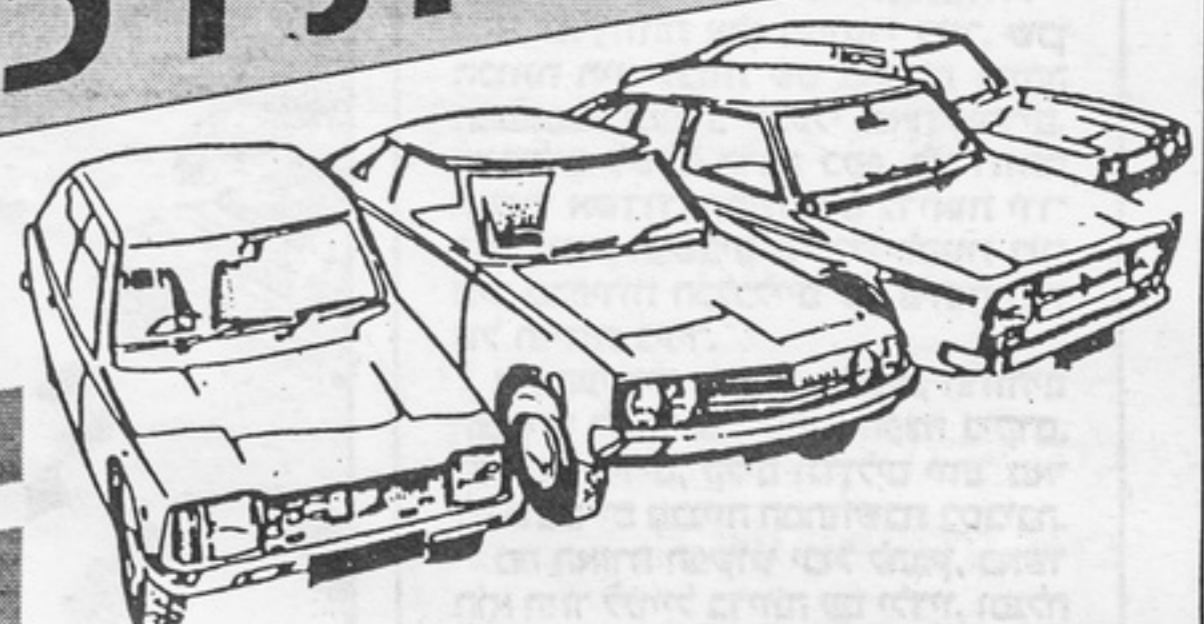
RENT A CAR

השכרת רכב

אוריקאר

דכשיו זק באשקלון
מטיילי אשדוד

RENT A CAR
השכרת רכב

הסעות בכל חלקי הארץ
באוטובוסים, מידיבוסים ומיניבוסים

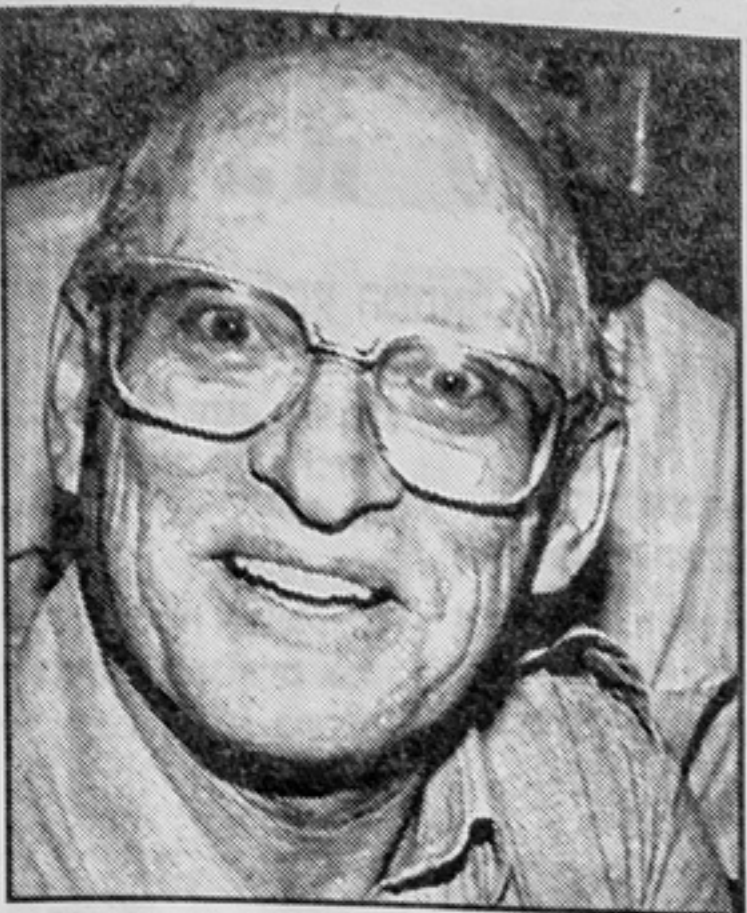
השכרת רכב פרטי ומסחרי
תנאים מיוחדים למוסדות ומפעלים

סניף אשקלון: רחי הרצל מול הדואר
טל' 750143, 752090, 07-752303

סניף אשדוד: רחי רוגוזין 4 בנין פאן-לון
טל' 531008, 08-525797

התוכנית להצלת הדיונה

החברה להגנת הטבע וק"ל אינם מסתפקים בקריאה להצלת החולות. באפריל '93 יצאו בחוברת עם רעיונות מעשיים, איך להפוך את האיזור לשמורה ולאתר תיירות • רפי דנקנר, מהנדס העיר לשעבר, סבור שיש לשמר את הדיונה, גם מפני שהיא מחצב טבעי וזמין לכריית חול, ששוויו נאמד במילוני דולרים • יש לו גם ביקורת על ראש העירייה: "לצילקו חשבו להופיע כידיד איכות הסביבה, ובעבר אכן היה כזה. בעניין הדיונה הוא אינו נוהג בחוכמה ובונה לעצמו דימוי של אויב הסביבה"

דנקנר. "הבנייה בדיונה עלולה אפילו לגרום לייקור הבנייה בטווח הרחוק"

נליה נוסמן

באפריל 1993 יצאה לראשונה חוברת, ובה תוכנית רעיונית לפארק החולות אשרוד-ניצנים, ביוזמת החברה להגנת הטבע וק"ל קיימת לישראל.

התוכנית היא פרי עבודתם המשותפת של צמד מתכננים סביבתיים, עליזה רפפורט ואילן בן-יוסף. "היוזמה", נכתב בחוברת, "באה להציל את האיזור המיוחד והנדיר בימינו של חופים טבעיים, המספקים חול שמוסע על-ידי רוחות חזקות אל מעבר לרכס הכורכר, עורם דיונות יפהפיות הוחללות לאיטן עם כיוון הרוח, ויוצרות בית גידול מופלא ליצורים סתגלניים. זהו נוף בראשית, המתחדש ומציע עם הרוח".

התוכנית, מסבירים המתכננים, מתבססת על מספר חוות דעת וניתוחים המראים שניתן למצוא חלופות סבירות לפיתוח העירוני של אשרוד מחוץ לאיזור החולות, ולעצור את קו הבינוי בקו הנוכחי של עבודות התשתית. הצלת משאבי החר לות, נאמר בחוברת, תעניק מרחב נופש יחיד מסוגו בישראל של שנות האלפיים, ותספק ברקוש גואה בקרב הציבור המקומי והתיירות העולמית לנופים בלתי מקולקלים, מקסימים בחוותם, במסתוריות הדינמית שלהם, בחי ובצומח ששלהם ובאפשרויות המגוונות להנות מהם בכל ימות השנה.

שטח התוכנית משתרע מהים במערב, עד ארזור המלונות הנבנה בדרום אשרוד, רובע י"ג וט"ו, איזור התעשייה המיועד מצפון לדיונה הגדולה, איזור התעשייה הקיים, המישורים הקל-איים במזרח וכביש הרחוב לחוף ניצנים בדרום, סך-הכל כ-12 חצי אלף דונם. התוכנית מועידה כארבעת אלפים דונם לשימור מוחלט בלב גוש הדיונות, כ-7,400 דונם לפיתוח נופש ברמת הירצרות נמוכה, וכ-1,400 דונם לפיתוח אינטנסיבי של מוקדי נופש ותיירות.

בין הפעילויות והשירותים התיירותיים המוצעים בחוברת: מרכז מבקרים, בילוי לילי סביב המדורה ולינה תחת כיפת השמיים, איזורי סידורים ופיקניקים בנוסחני המואסי (המושקים במי תהום), מרכז מופעים ואירועים המוניים, מחנה נוער, מרכז ניווט חולות הישרדות וגששות, מעבדת שדה לחקר דיונות, סיורי תצפית מהאוויר, מרכז רכב חולות, כפר נופש "הלגונה הכחולה" בפארק המים המתוקים בניצנים, רכיבה על גמלים, מרכז ספורט בחולות ועוד.

מחברי החוברת צופים כ-600 אלף ביקורים בשנה (לא לפני שנת 2000), מתוך זה כ-250 אלף ביקורים של תושבי אשרוד. צפי הביקוש לשייר תי לינה נאמד בכ-400 אלף בשנה, מתוך זה כ-140 אלף לינות תיירים.

"אשרוד", אומרים המתכננים, "מתאמצת להפוך לעיר תיירות פנים חוץ. את תוצאות הבנייה המואצת של שנות ה-60 בעיר מנסים לתקן ולשקם עד היום.

"כיום אין בעיר פארק טבעי, שום ריאה ירוקה ונקייה. פארק החולות הינו אתר טבעי, ייחודי וזמין לפיתוח תיירותי שונה ומיוחד".

לאדריכל רפי דנקנר, מי שכיהן במשך 18 שנים כמהנדס העיר אשרוד, וכיום עוסק ביעוץ וחבר הוועדה המחוזית לתיכנון ולבנייה מחוז המרכז, נקודת מבט מעניינת לגבי ההיגיון הכלכלי-לי בבנייה על גבי הדיונה הגדולה.

דנקנר: "בדיונה יש כשני מיליון מטרים מעוקבים של חול. בתוכנית המיתאר הארצית מיועדת הדיונה לשמש כאתר כרייה בכלל. העובדה שהתוכנית מעולם לא אושרה על ידי הממשלה, ולא קיבלה עדיין תוקף חוקי, איפשרה לוועדה לבנייה למגורים להחליט על הבינוי בה. להערכתך, הבנייה בדיונה עלולה אפילו לגרום לייקור הבנייה

הזמינות כיום לבנייה בעיר הן ביריים פרטיות, או הממשלה, חייבת להתערב בדבר, אם יש ארטרס לאומי לבנות על הקרקעות. רובע י"ב, למשל, שכבר היו בו מספיק ספקולציות, הוא רובע זמין לאלפי יחידות דיור והוא מיועד לבנייה צפופה".

דנקנר אינו מתפעל משיטות העבודה של שר השיכון הנוכחי, בנימין בן-אליעזר. "אינני מוצא הבדלים רבים בין שיטות העבודה של שר השיכון הקודם, אריאל שרון, לבין שיטותיו של פואד. לו אנשי תיכנון ומקצוע היו מחליטים בנושא, אין ספק שסדר ההחלטות היה שונה. לדעתי, גם ראש עיריית אשרוד, צבי צילקו, אינו נוהג כאן בחוכמה והוא בונה לעצמו דימוי של אויב הסביבה. "כשהייתי מהגרים העיר, המימון להצלת הירדנה עבר דרך התקציב שלי, באישורו של צילקו, שתמך גם בחברה להגנת הטבע. לצילקו חשוב כזה. אם הוא עדיין כזה גם כיום - הדבר יבחן לפי מעשיו בפועל".

תצלום אווירי של הדיונה באשרוד והשכונות שמסביב. שטחי הדיונה בשליש התחתון של הצילום. במרכז (בכיוון צפון) רבעים י"ג, י"ח, ו' ו'. במרכז משמאל רובע י"א ולמעלה משמאל רבעים ד', א' וחוף הים

התפוררות הערכים

מי שגדל בארץ מתייחס לחולות מי שור החוף כאל נוף מובן מאליו, משהו טריוויאלי, חסר ייחוד. מקור למחצב, או שממה שיש להפריח ולסלק. מי חשב, שכאן, ממש מחתח לאן, נמצא אתר מירוד חד במינו בעולם כולו.

במישור החוף של ארץ ישראל מתקיימת תופעת טבע נדירה: נופי מדבר המתיימרים באקלים ים תיכוני. קיימים רק שני מקומות כאלו על פני כדור הארץ: אי שם בקליפורניה הרחוקה, ובמישור החוף שלנו. בעבר יכלו למצוא במישור החוף גושי חולות רבים כאלו. כולם, למעט גוש החולות ניצנים-אשרוד, אינם נודדים ירוד, או פשוט אינם. גוש החולות ניצנים-אשרוד הוא האיזור האחרון שלנו, המשמר את התופעה העולמית הנדירה. הקשר עם רוחות הים מאפשר את נדידת הירוד, המונעת מהצמחייה להשתלט על החולות ויוצרת נופים המזכירים את מדבר סהרה, כאן, ממש מתחת לאפנו.

המאבק על הדיונה הגדולה מסמל בעינינו בצורה בוטה את התפוררות הערכים: ערך בעל ייחוד בקנה מידה בינלאומי (שימור אקולוגי) מול "ערך" הכסף הקל. כי באשרוד יש מקומות אחרים לבנייה. רק שצריך להתאמץ קצת להפשרת הקרקעות. אבל שם מרוויחים קצת פחות כסף. המסר לציבור: אין חשיבות לערכים, יש רק חשיבות לכסף.

אין חשיבות לאינטרסים של רוב הציבור, יש חשיבות רק לאינטרסים של מיני מצומצם של בעלי המאה. ולראייה, גם כשהתוכנית הוקפאה באמצעות משרד הפנים, גם כשהחברה להגנת הטבע הגישה חלופות כנדרש והיה סיכום להקפאת התוכנית לעשר שנים - גם אז המשיכה עיריית אשרוד בהיערכותה לבנייה על שטח הדיונה הגדולה.

והם היו מוכנים. כאשר הגיע הרגע הנכון, הם זינקו עם תוכניתם קדימה. למרות החלופות המוצעות, למרות הרובות בעיר, שראשי ערים אחרים חולמים על שכמותן. צרכיה וצעדיה הנואשים של הממשלה להחולת הדורות נפלו כפרי בשל לידיו של ראש עיריית אשרוד. ואני שואלת: מה מניע את עיריית אשרוד - לא רווחת אלף מחוסרי דיור, שכן הכוונה היא לבנות שם באיכות גבוהה ובצפיפות נמוכה, לבעלי מאה אחרים, שיכולים לשלם הרבה כסף. לא רווחת תושבי אשרוד, המשועים לריאות ירוקות בעיר, תושבים שיוכלו להנות בעתיד מהפירות הכלכליים של פיתוח נבון של תיירות בעיר.

את העירייה מניעים, כנראה, הרווחים הצפויים למגור צר, שהיא חפצה ביקרם. רווחים מהירים, קלים וגדולים יותר מאשר להשפיעים מבנייה המתחשבת בסביבה. מה האורח הפשוט יכול להבין, כאשר הוא חוזר לטייל בדיונה עם ילדיו, ומגלה שכל דרכי העפר שהובילו אליה נחסמו על ידי טרקטורים? מה צריך האורח להבין, כאשר ראש העיר מזהיר: "שחררו אותנו מהדיונה הזו?"

מה אפשר להבין מן ההאשמות שלהם נגד החברה להגנת הטבע, כאשר הצרות הללו מקורן במחדלי העירייה ובהיעדר תשתית לבנייה? לא צריך ללמוד באוניברסיטה כדי לפענח את המסר.

שלומית יהלום, ביה"ס שדה "שיקמים", ניצנים

ד'ו'ז'ו: נבונה על הדיונה ופתור למסכנים בעיות ואתם קחו חולות במקום אחר ותשמרו אותם

פרג'ון: להרוס את הדיונה זה בעצם להרוס יחידה גיאוגרפית שלמה, ובכך לשנות את ערך הארץ

יוסי אסולין

לעת ערב, כשהשמש האדומה בכיוון מערב, איר שם בקו האופק, נצבעת הדיונה הגדולה בצבעים מר היבים. יש גם אוויר טוב. זאת השעה הטובה ביותר להנות מנוף יפה וקצת רוח.

את הנוף הפראי והרממה קטעו קולות הוויכוח שימונו, בין יאיר פרג'ון, מנהל בית-הספר שדה "שק מים" ואיש החברה להגנת הטבע, לבין ד'ו'ז'ו אבוט בול, שר החוץ של אשדוד, משורר והוגה דעות.

ד'ו'ז'ו כבר הביע את דעתו בעניין באופן נחרץ. הוא בעד בנייה על הדיונה, כדי לפתור במהירות את מצוקת הדיוור באשדוד. פרג'ון, כיותר לציין, בעד שימור הדיונה והוא אחר מראשי המאבק, המתנהל כיום כנגד ההחלטה לבנות על הדיונה שכונת דירות. ד'ו'ז'ו, יש לציין, לא ידע לפני כן נמצאת בכלל הדיונה. לגביו, כל גבעת חול בעיר היא דיונה. תעשו ערימת חול קלה ליד המסעדה שלו בחוף, והוא יגיד שזה דיונה. העיקר לבנות, העיקר לפתור מצוקות דיוור.

"כל הדרום" הפגיש את השניים לעימות חזיתי בדיונה. ד'ו'ז'ו בא, ריחוף, ונראה שגם הוא הופתע מעט מערימת החול הענקית והמרהיבה, אותה לא ידע מעולם. למרות זאת, שמר על הקו התקיף שלו נגד הדיונה.

ד'ו'ז'ו: אתן לך 40 דיונות במקום זאת, ויותר יפות, ותשחרר אותנו מהוויכוח שלכם. בדרך לכאן כל הארץ שלי כמעט הלך. ככה נוהלים קרקעות בעיר למסכנים, ולא אלאה שגרים בוילה.

יאיר: אני גר בוילה?

ד'ו'ז'ו: לא יודע איפה אתה גר. אתה מייצג אנשי וילות. הבעיה שלי, למה אתה חושב כך ומה המניע? מה עומד מאחורי הרצון שלך להיאבק למען הדיונה יאיר לא ממחר להשיב. הוא מבין קפה במערכת מיוחדת שהביא עימו, ואחר-כך משיב לד'ו'ז'ו: התחלנו את הדיון בכסאח?

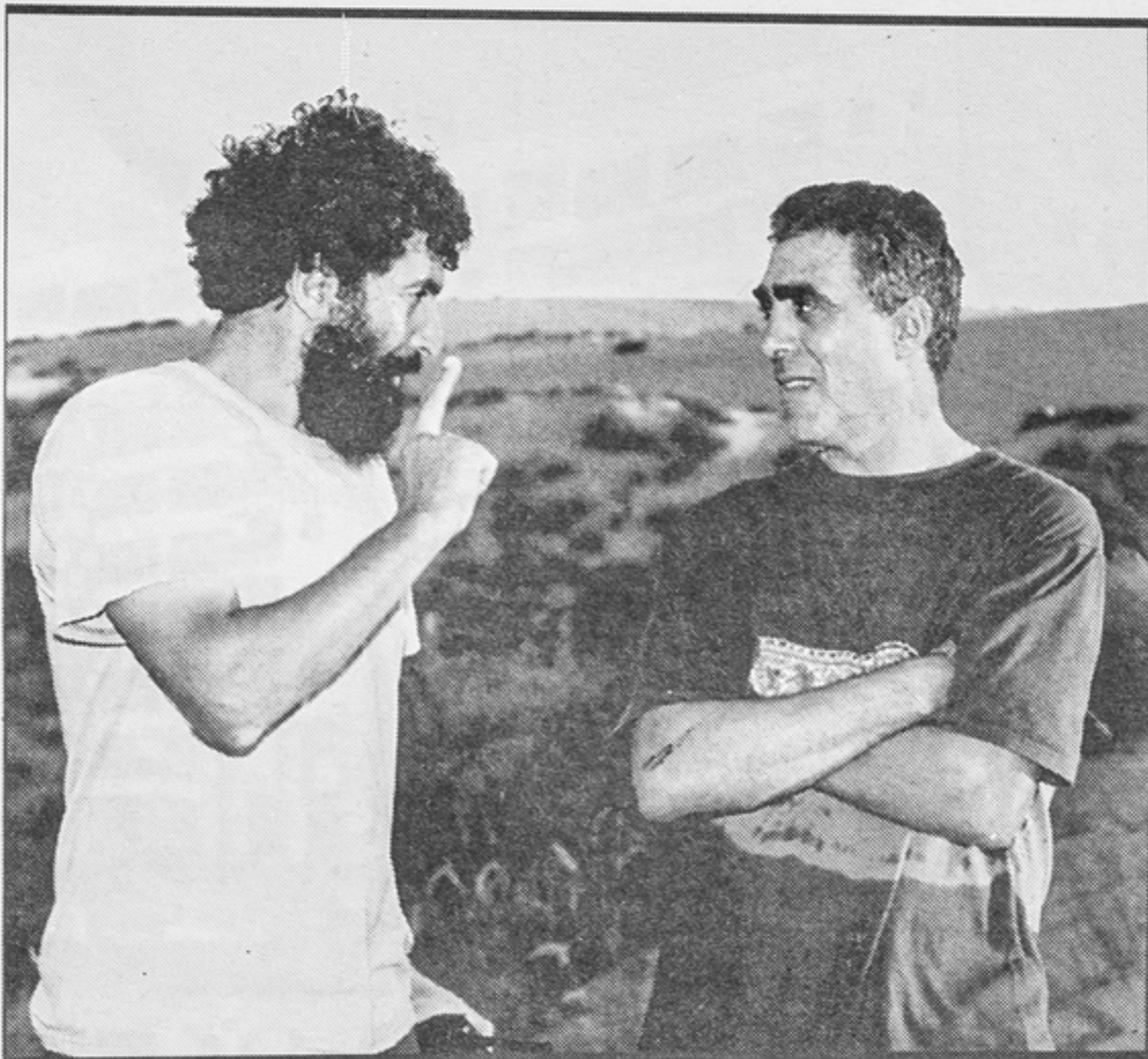
ד'ו'ז'ו: חס וחלילה. מי מדבר בכסאח? אני רק בודק את העניינים. תגיד לי, איפה אתה גר?

יאיר: אני גר בקראון עם כל המשפחה שלי, בבית-הספר "שקמים" בניצנים.

ד'ו'ז'ו: זה לא עולה לך כסף, אה? אבל אני רוצה לשאול אותך משהו. הבת שלי בכיתה ד'. היא הגיעה לכאן לדיונה, במסגרת בית-הספר שלה. לדעתך, אתם בחברה להגנת הטבע אירגנתם את הסיור הזה לכיתה שלה. ככה אתם כופים טיולים על ילדים קטנים, שלא מבינים? למה? כדי לרכוש אדמה?

יאיר: אהננו עובדים מול בתי-ספר. מציעים להם מסלולים וטיולים. מציעים להם טבע. מה רע בזה?

ד'ו'ז'ו: "מה יש לראות בדיונה הזו? תראה לי מה ילד יכול ללמוד פה? כאדם מבוגר, מה אני אלמד מהדיונה? תסביר לי. יש 2,500 משפחות ללא בית משלהן. אתן לך 40 דיונות במקום זאת, ויותר יפות, ותשחרר אותנו מהוויכוח שלכם"

יאיר פרג'ון, מנהל ב"ס שדה "שקמים" בניצנים (מימין), מתעמת עם ד'ו'ז'ו אבוטבול. ד'ו'ז'ו: מה יש כאן? חולות. ומי בא לכאן? אולי זוגות שמתעלסים בלילה. יאיר: מאיפה אתה יודע?

ד'ו'ז'ו: עכשיו תגיד לי, מה יש לראות בדיונה הזו? תראה לי מה ילד יכול ללמוד פה? כאדם מבוגר, מה אני אלמד מהדיונה? תסביר לי. יש 2,500 משפחות ללא בית משלהן. לי אין כלום נגד הדיונה. גם לא בעד. אבל בין האדם לטבע אני מעדיף את האדם.

יאיר: יפה. ואם זה כך, אז יש לנו כבר משהו משותף, שאנחנו לא חלוקים בו. גם אני בעד האדם, אבל רק אם יוכח שיש רעב במדינה. אם תוכיח לי, ואתה לא תצליח, כי אין רעב במדינה, אז נבנה על הדיונה בתים. עכשיו אני לך עוד משהו. לשכנע אותך יהיה לי קשה, כי יש לי מיגבלה בקטע השאלה של האדם מול הטבע. הכי קל לך לומר, שאני לא רוצה שיבנו דירות והאדם יירדף. התשובה פשוטה. יש חלופות אחרות, ויותר מכך, מי שחושב שהדירות יזולו אם יבנו על הדיונה, אז הוא טועה.

ד'ו'ז'ו: תשמע, טבע זה דבר מעולה מאוד. אפשר לבלות בו, להנות ממנו. הכל לי יש מצב, וזה מה שקורה במציאות של חוסר קרקעות. למה שאתה קר ראו חלופות זה קרקעות פרטיות ויקרות. יש לי מצד שני אדמות זולות, ואני אבנה עליהן כדי לחסרי הבית יהיה קל וזול. יוסי שריד בא לכאן והתגלגל לו על הדיונה. הוא ביקר פעם בחיים שלו לפני כן בחור לות? לא. אבל מה, יש מאבק על איכות סביבה והוא השר האחראי, או הוא חייב לבוא. אם הוא היה שר בריאות, הוא היה רואג לחולים, לא לחולות. אבל זה התיק שלו. הוא מחפש תקשורת. תראה בחולה, תראה

ביום המלח. את החולה ייבשו לפני 40 שנה, עכשיו מצפים אותה. ככה בים המלח. שם מזרימים לו עוד מים. אבל מה, שם אין לאף אחד בעיה. לא גרים שם ולא כלום.

יאיר: אם אני אציג לך מסמכים סודיים, שיש אפשרות לבנות בתוך העיר את אותן יחידות דיוור שמוצעות לבנייה על הדיונה, מה תגיד?

ד'ו'ז'ו: עזוב אותך ממסמכים. אני מכיר ויודע על מה מדובר. אתה טועה כאן, כי מה שאתה מתכוון זה להפוך לי את אשדוד לבתיים, עם בניינים צפופים. מה אתה רוצה, שתהיה לנו עיר כמו הארלס? אתה גר בניצנים ורוצה לקבוע לנו איך נחיה כאן? עזוב אותך, יאיר. תבין, אני מת על הטבע. הבעיה שלי, שזה בא על חשבון האדם, וזה לא מתאים לי.

יאיר: מסכים איתך. ומכאן מתחילה נקודת המוצא שלנו בוויכוח. אבל תקשיב. כשבאו החלוצים בזמנו לפני קום המדינה, הם בנו ובנו בכל פינה ובכל דונם אפשרי. ביום ובלילה בנו. קמה המדינה והיו בה כ-700 אלף נפש. המדינה קלטה פי שניים עולים. יותר ממיליון נפש.

ד'ו'ז'ו: מה זה, שיעור בהיסטוריה? יאיר: חכה ותקשיב. בקיצור, היתה בנייה גדולה. לאף אחד לא הפריע נושא איכות הסביבה. אבל אין מה לעשות, היה צריך לבנות, היה צריך לקלוט ער לים למדינה, שזה עתה קמה. בדרך נעשו מספר טעויות קריטיות, בנושא פגיעה באיכות הסביבה. אתה

מהן אתה הזכרת, וזה החולה. לפני 40 שנה ייבשו אותה. היום הם מזרימים לה מים. אתה יודע מה קרה גם אז ידעו שעשו טעות, אבל התביישו להודות בכך. אתה יודע איזה נזק גרם ייבוש החולה? היתה תופעה של שריפות ודליקות ללא הדלקת גפרור. עם ייבוש החולה, הקבול שהיה בחולה גם זיהם את הכינרת. ד'ו'ז'ו: מה זה קשור לדיונה?

יאיר: יפה. תיכף אקשור לך את הנושאים. אבל רק להוסיף, שברוך להקמת המדינה נעשו עוד ועוד טעויות ונזקים. אז לא היו הרבה 'דוקים'. היום יש הרבה, והמורעות לשימור ערכי הטבע כיום היא גדר לה יותר. עכשיו יש פעולות מסוימות, שאם אתה עושה אותן, אתה לא יכול לתקן. במיקרה של החולה למשל, אתה כן יכול לתקן, ועובדה שאחרי 40 שנה פותחים את החולה. אבל אם יבנו לנו על הדיונה בטונים, הרסנו יחידה גיאוגרפית אחת, והמתנו אותה לחלוטין. לא ניתן יהיה לעשות כלום, או לתקן מש' הו, לעולם. הדיונה תמות לעולמים, כי ייווצר חיץ ונתק וחולות לא יורמו עוד מהים.

ד'ו'ז'ו: תשמע. יש מצפון לחברת חשמל אחלה דיר נה. הרבה חולות, עם כל החיות שיש כאן. צפרדעים, לטאות הכל. קחו אותה, תשמרו אותה. מה יש כאן? חולות. ומי בא לכאן? אולי זוגות שמתעלסים בלילה. יאיר: מאיפה אתה יודע?

ד'ו'ז'ו: אני מנחש. זה מקום עזוב ונידח. הגיוני שיבואו. אני מראשוני אשדוד, ואף פעם הדיונה הזאת לא עניינה אותי. מה רע בחוף הימ? יש שם חולות וגם מים. זה אחלה בילוי.

יאיר: שוב אני אומר. כל פארק החולות מנקדת המוצא שלו בחוף אשקלון ועד לכאן, וזוהי יחידה גיאוגרפית אחת. להרוס את הדיונה, זה להרוס יחידה שלמה אחת, ואתה משנה בכך את ערך הארץ.

ד'ו'ז'ו: מי קובע מה הערך? יאיר: בני אדם.

ד'ו'ז'ו: ומי מחליט מי הם יהיו? יאיר: בני אדם.

ד'ו'ז'ו: מיי אתה? ואתה תקבע לי אם תהיה דיונה, או לא תהיה דיונה? אני רוצה לפתח את העיר שלי, שיהיו בה 200 אלף תושבים.

יאיר: אנו, בחברה להגנת הטבע, טוענים שיש ערכי טבע, שההתייחסות אליהם היא לאומית.

ד'ו'ז'ו: לאומית? אתה מצחיק אותי. מי בכלל בא לכאן? כמה באים לכאן?

יאיר: 80 אלף איש בשנה.

ד'ו'ז'ו: אז לפי החשבון שלך, מגיעים 400 ביום. אני כאן שעתיים וחצי ממני, מהכתב, ממך והצלם,

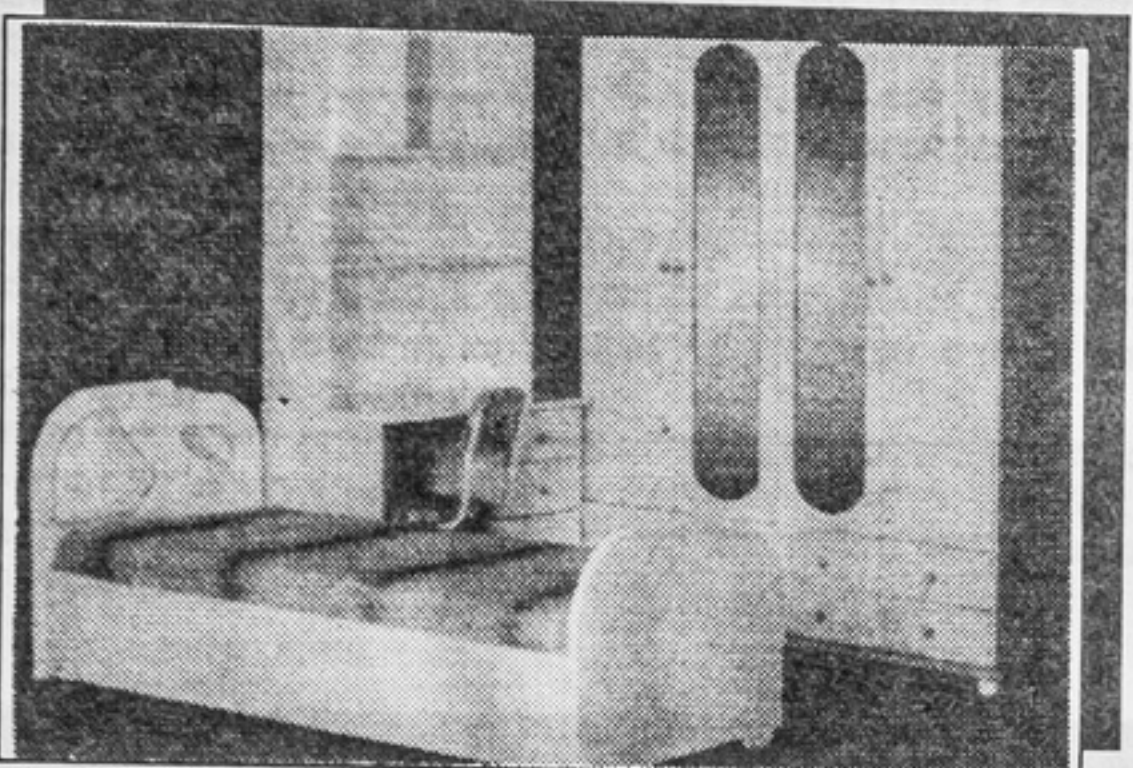
פרג'ון: "בעבר נעשו טעויות קריטיות בנושא פגיעה באיכות הסביבה. אחת מהן זה ייבוש החולה. ידעו שטעו, אך התביישו להודות. את הטעות של החולה תיקנו באחרונה, אבל אם יבנו לנו על הדיונה בטונים, המתנו יחידה גיאוגרפית מבלי יכולת לתקן לעולם"

רהיטי איילון

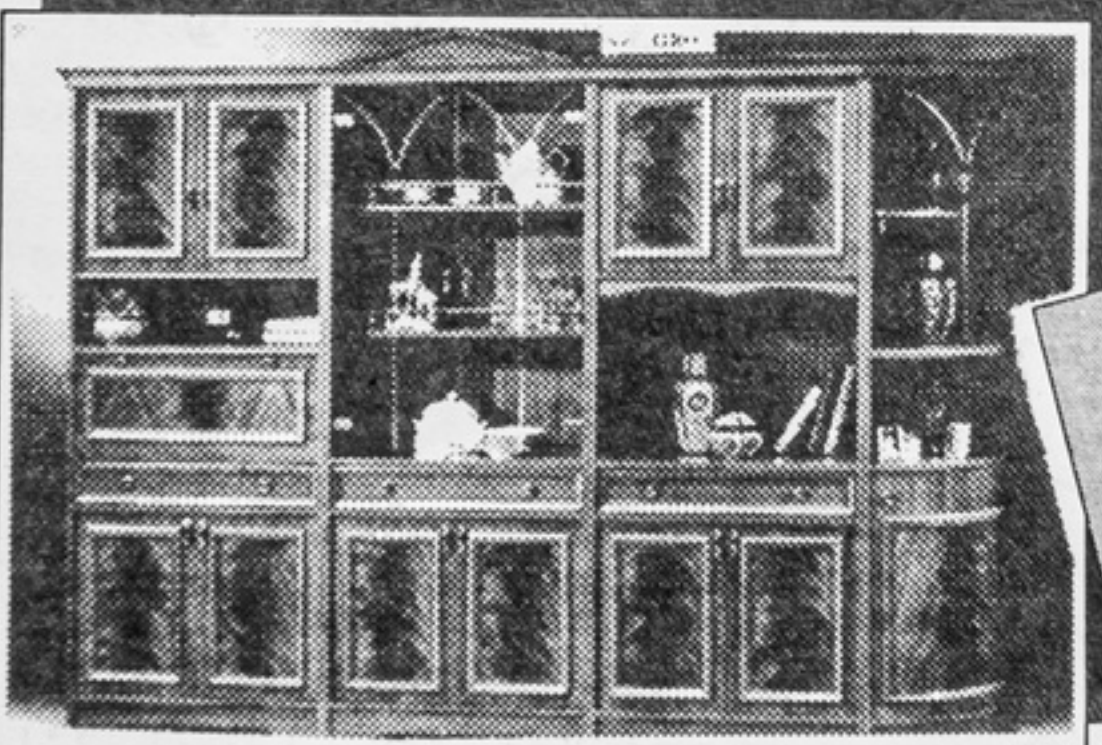

בס"ד

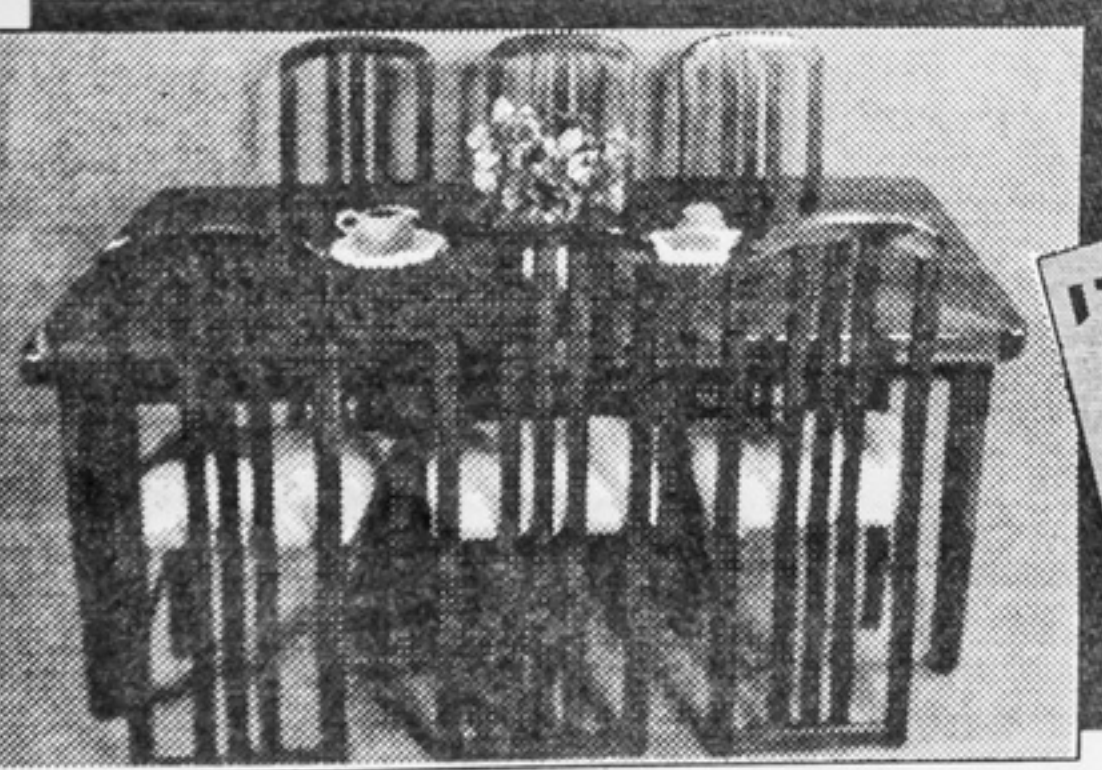
МЕБЕЛЬ АЯЛОН

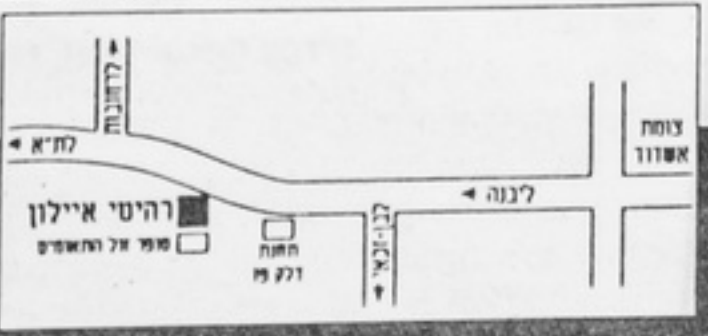
לרגל שינוי התצוגה מחירים מפתיעים
עד 20% הנחה מהתצוגה

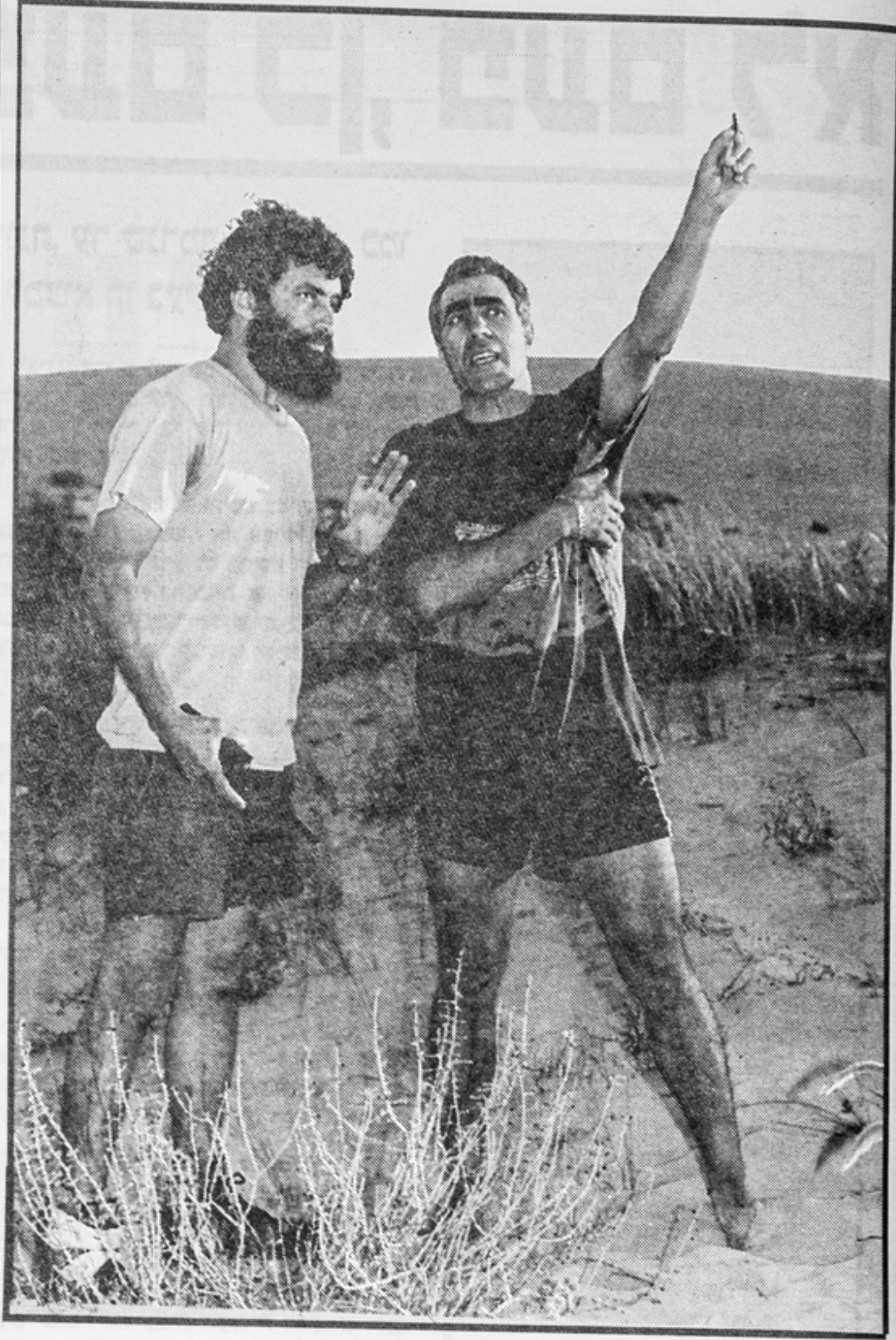
מבחר מזנונים

מבחר פינות אוכל

יבנה: המשך שד' העצמאות הכניסה מעל סופר התאומים (ליד תחנת פז) טל': 08-438969
ЯВНЕ: продолжение бульв. Ха-ацмаут (въезд за супермаркетом "Теумим" около бензозаправки "Паз"), тел. 438969-08
אשקלון: רח' צה"ל 29 טל': 07-750453
המפעל: איזור התעשייה ארז טל': 07-899477

ז'ורז' (מימין) מנסה להסביר ליאיר פרג'ון למה אין חשיבות לחולות הדיונה. "בדרך לכאן כל האוטו שלי כמעט הלך" צילומים: ליאור סיביליה

לא ראיתי עדיין נפש חיה תרתימסמע.
יאיר: באים הרבה. רק מבתיספר באשדוד ביקרו השנה 30 אלף תלמידים.
ז'ורז': וכינידים גם הבת שלי, שכפיתם עליה לבוא, ואני מאמין שעוד הרבה ככה. מה הם מרוויחים מזה השמש דפקה להם על הראש, הבת שלי באה מעול-פת.
יאיר: עזוב את זה. שתבין, אין לי בעיה עם ציל' קר. הוא בשביל העיר אשדוד לוקאל פטריוט. הוא מעוניין בטובת העיר ופיתוחה, לפי שיטתו. מי שצ' ריד לאכוף על הרשויות לא לבנות, זאת הממשלה. אנו נצטרך לשכנע את הממשלה, שערך הדיונה הוא ערך לאומי.
ז'ורז': עוד הפעם אתה מקשקש לי על ערך לאומי. ולבנות בתים למסכנים זה לא צורך וערך לאומי למה להתעקש, כשיש חלופות לדיונות חולות. מה מפריע לך לשמר את החולות, שמצפון לחברת החש' מל באשדוד?
יאיר: לא אני קבעתי שפארק החולות הוא יחידה גיאוגרפית שלמה אחת, את זה קבעו אנשי מדע.
ז'ורז': למה אנתנו נוסעים במסלול אחר? למה לנו להתנגש? בוא נסכם בצורה חברית. לנו יש מצוקת דיון, נבנה על הדיונה, נפתור למסכנים בעיות ואתם קחו חולות במקום אחר ותשמרו אותם. אל תעשו מה שאתם רוצים על האדמות של העיר.
יאיר: זה לא אדמות של העיר. זה אדמות מדינה לכלל הציבור.
ז'ורז': איזה ציבור?
יאיר: שלי, שלך. של כולם.
ז'ורז': הדיונה בשטח של העיר שלי. אתה תקבע לך.
יאיר: יש שטחים אחרים, תבנה שם.
ז'ורז': איפה?
יאיר: בין ט"ו ל"ג.
ז'ורז': או קיי, קניתי. ומה הלאה?
יאיר: קודם תבנה. ייקח שנתיים שלוש, וכינידים נציל את הדיונה.
ז'ורז': ואחר כך?
יאיר: יש שטחים נוספים של המדינה, קרוב לגן יבנה. הממשלה תפקיע שטח של גן יבנה לטובת אשדוד. לגן יבנה ייתנו שטחים של באר טוביה ולב' אר טוביה ייתנו שטחים, וכך הלאה. בחיך, המדינה הזאת החזירה כליך הרבה שטחים ומכלי להיכנס לעמדה פוליטית, לא מדובר בכעיה גדולה לפתור את הנושא.

עמדת העירייה: פעם כן, פעם לא

העירייה עסוקה מאוד בימים האחרונים בפירסום עמדותיה בעניין הדיונה, עד שנדמה שצילקר, כמו שחקן פוקר, שומר את הקלפים ביד עד לרגע האחרון ומנסה בינתיים למצוא חן בעיני כולם

"אינג' צבי צילקר מסר עוד לוועדה, כי הוא נלחם על אזורים אלה, שבלעדיהם תיפגע איכות החיים של העיר, וכי אין אנו זקוקים לתוספת רובע מגורים".

בקומוניקט השני שפורסם באותו יום, נמסר שצילקר "תקף בחריפות את פעילי החברה להגנת הטבע על כל טיפולם בנושא הדיונה, ופירט בפני צוות ההיגוי לתוכנית את אוזלת היד של אנשי החברה, שבמשך שלוש שנים, בניגוד לכל ההבטחות, לא הביאו לגיבוש חלופות לבניה בדריונה".

כמה ימים מאוחר יותר, ב-20 ביוני, פירסמה מחלקת יחסי הציבור קומוניקט נוסף, שבו נכתב ש"צילקר שיגר לשר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, תוכנית חלופית מקבילה לתוכנית משרד השיכון לבניית הרבעים י"ד וט"ז באשדוד... כדי להביא לפשרה בבניה סלקטיבית של כ-3000 יחידות דיור... מבלי לפגוע בדיונה... אם חלופה זו לא תתקבל, אין מנוס מבינוי מלא בהתאם לתוכנית המיתאר המאושרת".

בעיתונות המקומית של סוף-השבוע האחרון פירסם צילקר מודעות בחתימתו, בהן הודה לשר לאיכות הסביבה, למנכ"ל משרד הבינוי והשיכון ולמנהל מינהל התיכנון במשרד הפנים, שהגיעו להתרשם וללמוד מנושא איכות החיים באשדוד.

במודעה קבע צילקר, כי בכך נסללה הדרך לבניית הרובע המיוחד, איזור ספורט, איזור תעשייה, כ-3,000 יחידות דיור, וכל זאת מבלי לפגוע בדריונה.

נותרה רק השאלה איזה מן הפירוטומים הללו משקף באמת את עמדת העירייה לאשדוד. האם הפיתרון המוצע הוא באמת האידיאלי ביותר, פיתרון שבאמת ימנע לחלוטין את הפגיעה הדרסנית בדיונה.

לקראת סוף-השבוע שעבר ניסינו לשוחח עם צילקר בעניין, אולם למרות פניותינו לא טרח ראש העירייה ליצור קשר, כדי לענות על מספר שאלות מציקות.

גליה גוטמן

והנה, ב-14 ביוני, תשעה ימים בלבד לאחר שנציגי העירייה תמכו פה אחד בהחלטה לבנות בדיונה ואישרו את התכנית בוועדה לבנייה למגורים בבאר-שבע, הוציאה מחלקת יחסי הציבור של העירייה שני קומוניקטים נוספים, האחד תחת הכותרת "צבי צילקר מציע לשמור על איכות חיי אשדוד מבלי לפגוע בדיונה", וכותרת מישנה "כלי האיזור המיוחד - אשדוד עיר ללא עטרת".

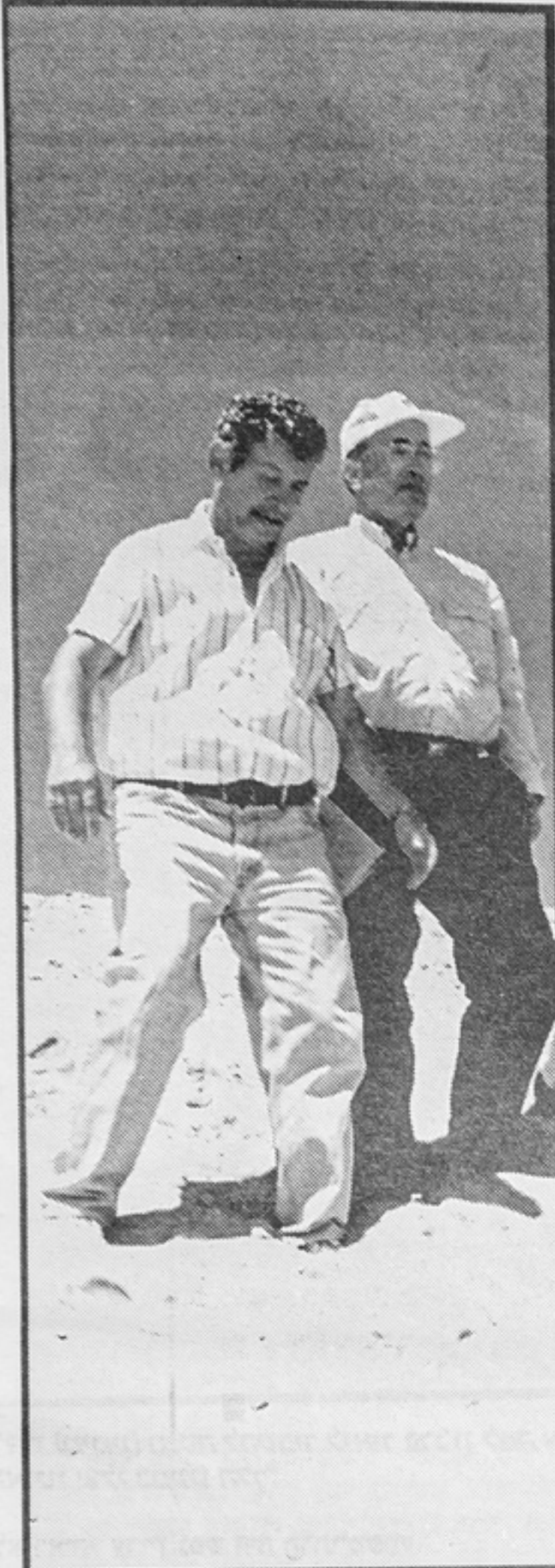
וכך נכתב שם: "בישיבה הראשונה של צוות ההיגוי לתוכנית המיתאר של אשדוד, שנערכה השבוע, הציע ראש העיר, אינג' צבי צילקר, תוכנית שתשמור על איכות החיים באשדוד, מבלי

לפגוע באיזור הדיונות, המשתרע על כ-17 אלף דונם בין אשדוד ואשקלון. ראש העיר הודיע, כי ככוונתו להביא לאישור מייד של הרובע המיוחד

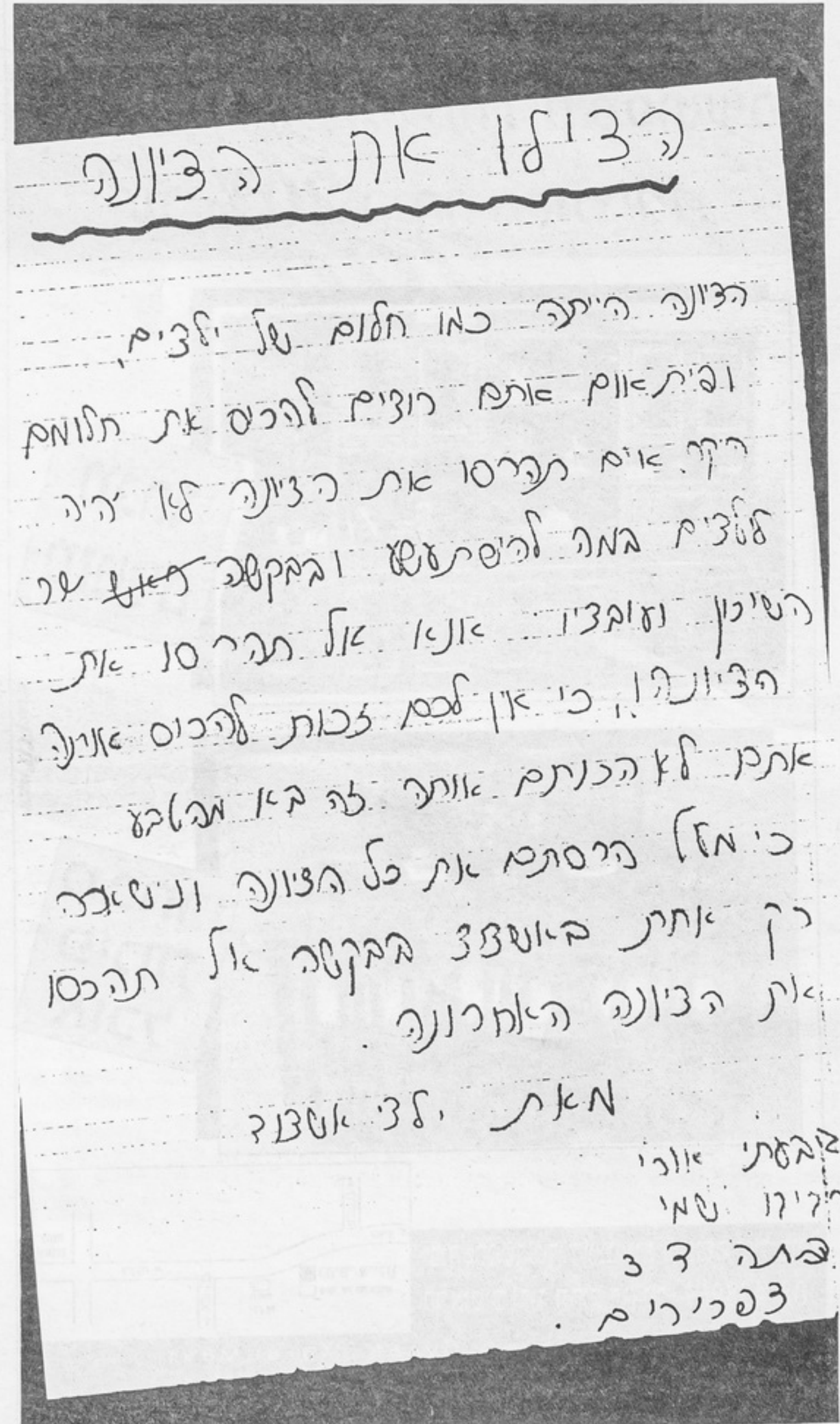
ובמוסדות רפואיים, קרית אוניברסיטה ומוסדות עירוניים, שעוכבו עד כה בהתערבות גורמי הסביבה, אף שהפרוייקטים הללו ברובם מחוץ לאיזור הדיונה.

ב-5 ביוני 1994 פירסמה מחלקת יחסי הציבור של עיריית אשדוד קומוניקט בזה הלשון: "הוועדה לתכנון ולבנייה במחוז הדרומי במשרד הפנים החליטה היום (יום א'), לאשר את תכנית משרד הבינוי והשיכון להקמת רובע י"ד בדרום מזרח העיר אשדוד ולהקים ברובע 3,612 יחידות דיור חדשות, באיכות וברמה גבוהה. התוכנית שאושרה על-ידי חברי הוועדה ובהם נציגי ממשל לה ועיריית אשדוד, הועברה להפקדה בטרם תוגש לביצוע... בהתאם למקובל יופקעו כ-40 אחוז מקרקעות הרובע לצרכי ציבור".

"באשדוד הושם רגש לצורך של משרד הבינוי והשיכון למצוא קרקע זמינה לבניית אלפי יחידות חדשות, במסגרת התכנית הארצית להחיש את התחלות הבנייה במסגרת תוכנית הוזלת הדיור בישראל... ברובע המיוחד הסמוך ל"ד, מתוכננים לקום אוניברסיטה, היכלי ספורט ואיצטדיון, פארק תעשייה טכנולוגית ואתרי מדע. כל אלה עוכבו בשנים האחרונות בשל סוגיית גורלה של הדריונה הגדולה - דיונה חול המשתרעת מחוף הים בדרום העיר אשדוד ומהווה אתר חשוב לגורמי איכות הסביבה והגנת הטבע".

צילקר ושריד בדיונה. מרוב פירסומים שהוציאה העירייה בעניין הבנייה על הדיונה, כבר קשה להבין מה עמדתה בדיוק

חיבור שכתבו אורי גבעתי ושמיר רביבו מכיתה ד' ב'בית הספר "צמיריים" באשדוד. "אתם לא הכנתם אותה, זה בן מן הטבע. כמעט הרסתם את כל הדיונה ונשארה רק אחת באשדוד"

שדרה של שיקמים

הדבר המשוגע ביותר בחול זה השיקמים. לא ספרתי כמה. מאות. אולי אלפי שיקמים עבותות מאוד ושיקמים דקות גו. פעם היתה שדרה של שיקמים שהלכה מיפו לעזה. השרידים קיימים. לפעמים, לאורך מאות מטרים, אתה רואה שדרה ישרה, שתי שורות. עולי הרגל המוסלמים היו נוטעים יחור של שיקמה בדרך. בארצנו אין השיקמה מתרבה מעצמה, וכאן גבול הריבוי הטבעי שלה, ואם ראית שיקמה, ראית מעשה ידי אדם. במקורות נאמר: 'סימן לשפלה - שיקמי מים', וליחור של השיקמה קוראים בעברית: 'גרופית של שיקמה'.

• מתוך הפרק "חולות הזהב" של עמוס קינן, "אל ארצך, אל מולדתך"

חולות הזהב

פעם היה חול, כחול אשר על שפת הים. עכשיו אין חול. החול נהיה קלרין. החול נהיה פואבלו אספניול. החול נהיה גינדי. החול נהיה תחנת כוח. מי שרוצה עכשיו לחפש חול, צריך להתאמץ. ארץ ישראל התחילה מחול, אחר כך היה רכס כורכר, אחר כך היתה השפלה, אחר כך הגבעות הנמוכות, אחר כך ההרים, אחר כך בקעת הירדן, ושוב ההרים. כיום החול הזה הפך לבטון קשה ואפור. אנחנו מתעוררים כל בוקר לעוד סתם יום של חול.

ילד של חולות

"יש ילדים של העמק, ילדים של ההר, ויש ילדים של החולות. אני ילד של חולות, וכאשר הם נעלמים, נעלם לי הדבר שבו נולדתי, ומי שרוצה, יכול לקרוא לזה מולדת".

תודה

לאלפי הפעילים והחותמים השומרים על הדיונה, אשר הביאו את מר צבי צילקר, ראש עיריית אשדוד, להציע פתרונות חלופיים לבנייה על הדיונה

אבל

אנו נשארים לשמור עליה.

נמשך

ונחתום על העצומה עד שתובטח שלמות הדיונה.

בני שלום, גן יבנה
 יחזקאל נאוי, ראשל"צ
 דוד הר ציון, אשדוד
 רותי ברסט, אשדוד
 מרדכי פרץ, אשדוד
 פנחס ולבטק, אשדוד
 יוסף דן שלום, אשדוד
 יהודה אסוף, אשדוד
 אורן בלום, אשדוד
 פנינה כהן, אשדוד
 סלביאן הר ציון, אשדוד
 עמירם כלמלי, אשדוד
 אליס בן דוד, אשדוד
 אנט קינן, אשדוד
 עליזה עטר, אשדוד
 ציון שוקרון, אשדוד
 שמעון פדידה, אשדוד
 נועם פילאס, אשדוד
 יעל רחמים, אשדוד
 יחיא אלברט, אשדוד
 רוני יון, אשדוד
 ציפורה סימון, אשדוד
 רות מלכה, אשדוד
 ראובן קופמן, אשדוד
 אברהם ליפשיץ, אשדוד
 יעל איבגי, אשדוד
 אילן גרסון, אשדוד
 שלום טרטסי, אשדוד
 יעקב אלטחן, אשדוד
 חיה צבן, אשדוד
 רחל טחן, אשדוד
 מיכה משולם, אשדוד
 סימה טלקר, אשדוד
 מול דניאלס, אשדוד
 קובי אול, אשדוד
 שמעון מניקוביץ, אשדוד
 זהבה חיון, אשדוד
 חנה איפרגן, אשדוד
 נתן גוון, אשדוד
 מיכאל פרקש, אשדוד
 יצחק גביוון, אשדוד
 לאה וגירג' חסון, אשדוד
 סימה בוזגלו, אשדוד
 דינה לוריאל, אשדוד
 עינב בניטה, אשדוד
 לילך ירוביץ, אשדוד
 שי ברק, אשדוד
 איציק קלדרון, אשדוד
 לירז אהרון, אשדוד
 אבי הרוש, אשדוד
 משפ' הרוש, אשדוד
 איציק שריקי, אשדוד
 רועי קשקש, אשדוד
 יצחק יפרח, אשדוד

רותי שקד, אשדוד
 ורד גביוון, אשדוד
 סימה בוזגלו, אשדוד
 אשר שריקי, אשדוד
 אורן אלימלך, אשדוד
 משפ' קרמל, אשדוד
 מנשה גרשון, אשדוד
 משפ' גרשון, אשדוד
 הילה גרשי, אשדוד
 לירון אניגר, אשדוד
 דוד טיטפר, אשדוד
 אסף שטרית, אשדוד
 ליאור חיון, אשדוד
 ורד אביב, אשדוד
 אלברט קדוש, אשדוד
 שמאל צייגר, אשדוד
 פירוז ליאני, אשדוד
 ארמון לוסקי, אשדוד
 אריה קורשיא, אשדוד
 נוה גד, אשדוד
 לאה טופוס, אשדוד
 ישראל פרישמן, אשדוד
 דורית שבץ, אשדוד
 אלישע מלג, אשדוד
 יהודה רן, אשדוד
 דני הרוש, אשדוד
 ביתן עייש, אשדוד
 שלומית סלומון, אשדוד
 מאיר תורג'מן, אשדוד
 עין אדרי, אשדוד
 משה פרחי, אשדוד
 שניר ישראל, אשדוד
 דנית דהן, אשדוד
 דורין סרוסי, אשדוד
 משה כנפי, אשדוד
 אתי רביב, אשדוד
 איילת כהנא, אשדוד
 אדווה אמסלם, אשדוד
 שי פרידמן, אשדוד
 דוד רדלמן, אשדוד
 גלן גר, אשדוד
 יוסי עמרם, אשדוד
 סופי אבוטבול, אשדוד
 מאיר זהבי, אשדוד
 בראון רשף, אשדוד
 אילנית לוגסי, אשדוד
 לילי שמחון, אשדוד
 עמנואל גולן, אשדוד
 לירן הרוש, אשדוד
 אלי אופיר, אשדוד
 סיוון סבג, אשדוד
 אבוטבול משה, אשדוד
 חיים יצחק, אשדוד
 איילת תראל, אשדוד

אלוני בן ציון, אשדוד
 יהודית גילאון, אשדוד
 מאיר לכלר, אשדוד
 אמנון ונטורה, אשדוד
 ריימונט אנטיב, אשדוד
 רוברט הופנר, אשדוד
 סלביה צימרמן, אשדוד
 יעל שהם, אשדוד
 יובל צמרמן, אשדוד
 עינב עומר, מושב אביגדור
 דגן קאופמן, מושב אביגדור
 עדי מצוינים, מושב אביגדור
 שרון נוי, מושב אביגדור
 שרלי דדון, אשדוד
 רינה וארי גל, אשדוד
 אבי גל, אשדוד
 ניבה ראם, אשדוד
 דליה בן מאיר, אשדוד
 דניאלה נוהאוז, אשדוד
 ברורית אלוני, אשדוד
 גיא תמר, אשדוד
 נעמה הופנר, אשדוד
 מיכאל גיבירצמן, ת"א
 קרן אלימוב, ת"א
 עידו שפירא, ת"א
 רבקה אלוני, אשדוד
 נאור אוחנה, אשדוד
 ליאורה גלינה, אשדוד
 דנה פרץ, אשדוד
 דיקלה לוגסי, אשדוד
 רית ממן, אשדוד

קרן דהן, אשדוד
 דבורה סגל, אשדוד
 בתיה ציגלר
 נילי לוי, אשדוד
 יואל כהן, אשדוד
 יצחק מסיקה, אשדוד
 עורא בן יהודה, אשדוד
 עמי איוון, אשדוד
 אידה טרנטו, אשדוד
 אילנה שושן, אשדוד
 יעקב נקון, אשדוד
 אברהם חזן, בתים
 יהודה שלום, אשדוד
 ליאורה מרוק, אשדוד
 שולה דניאלס, אשדוד
 שמעון אסף, אשדוד
 אלי בירר, אשדוד
 אסי רון, אשדוד
 דוד נוריאל, אשדוד
 יוסי שילד, אשדוד
 אלי מימון, אשדוד
 הלן בוריס, אשדוד
 מאיר סבן, אשדוד
 חנן סלומון, אשדוד
 משה אלישע, אשדוד
 דוד רוזנצוויג, אשדוד
 מיכאל להב, אשדוד
 טומס פריפלד, אשדוד
 מרים יחזקאל, אשדוד
 דוד אהרון, אשדוד
 רחל שרעבי, אשדוד

אכל תגשנו לבנה

של הדרום

כחלק ממסע המחאה תקבלו בדוכני החתמת העצומות, הפזורים ברחבי העיר, שקיות עם גרגרי חול מהדיונה. את השקיות יש לשלוח ללשכת שר הבינוי והשיכון בקרית הממשלה, ירושלים, וכן לראש עיריית אשדוד, ת.ד. 28.

המעוניינים להוסיף את שמם לעצומה מוזמנים לצלצל לתא טלמסר 03-5652229 (24 שעות ביממה), או לחתום בדוכנים המוצבים ברחבי אשדוד

אני מאשים את משרד השיכון ועיריית אשדוד, שלא ישבו לעבודה כשהוחלט ב־1992 לא לבנות בדיונה

מזרחי (משמאל) בדיונה עם שריד וצילק. "גם רובע י"ב העתידי, שמתוכננים בו בנייני מגורים בני חמש קומות, בצפיפות גבוהה, עלול להפוך לים של בטון"

עות לבנייה, למרות ששטחים גדולים בעיר, כמו רובע י"ב, חלקים מהרבעים י"ג, ז', ט' ורובע הסיטי, עדיין לא מנוצרים כלל.

רובע י"ב אינו זמין, בגלל קשיים נוראיים עם בעלי הקרקע, שהם 'ק.ב.ע.' ('קבוצת בני ערים', קרי 'חברת אשדוד'), מינהל מקרקעי ישראל ועיריית אשדוד. החלק המזרחי של אשדוד, שהוא אידיאלי לבנייה למגורים, נמצא עדיין בתחום המועצה האזורית חבל יבנה, וגם שם אני צופה קשיים ביורד קרטיים רבים.

נוצר הירש, שמי שמחזיקים בקרקעות הללו מחכים לעיריית אשדוד, ולמדינה אין מלה בעניין.

אנחנו חייבים לנהוג בהתאם לחוקים, גם כשמדובר בסיפור

לדעתי, גם ברובע י"ז העתידי, הנמצא עדיין בשיטחה של המועצה האזורית באר-טוביה, ישנם כמה אתרי טבע מקסימים שאסור לבנות בהם.

יחד עם זאת טענת באותו יום, שלא נותרו באשדוד קרקע

ועודו לנדא? בוודאי. באתי לסיור מוכן לפשרה, כשהרעיון המרכזי הוא, שאף אחד מאיתנו לא זולל דירנות ולא רוצה לפגוע בטבע. באתי עם רצון כן, שלפחות כשיש לך זה תימנע פגיעה בדיונה.

מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, אריה מזרחי, האם ידעת כבר בדיונה, כי שר השיכון יכריז למחרת, שלא יהיה בינוי בשטח, בתשובתו להצעה לסייג את חב"ר הכנסת יעל דיין

נייה, הוא רובע עם צפיפות בנייה נמוכה. איך הדבר משתלב בצורך הרחף לפתור מצוקת דיור?

כזה את צודקת. גם רובע י"ב העתידי, שמתוכננים בו בנייני מגורים בני חמש קומות, בצפיפות גבוהה, עלול להפוך לים של בטון. הגישה הרצויה כיום היא בניית בנייני מגורים גבוהים, עם משטחי ירק גדולים ברניהם, וכבר דיברתי על כך עם ראש עיריית אשדוד. גליה גוטמן

לא פשוט. אפילו במקרים של צורך לאומי, כמו כניש חוצה ישראל, לא קל למדינה לכפות דברים. לעצם העניין, אני מאשים את כל הגורמים, לרבות משרד הפנים, משרד השיכון, עיריית אשדוד ואחרים, שברגע שנפלה החלטה לא לבנות בדירנה לפני כשנתיים, לא ישבו מיד לעבודה.

רובע י"ד, כפי שמופיע בתוכנית המיתאר שהופקדה לאחרונה בוועדה לתיכנון ולב

הנוף הכי יפה והכי עצוב

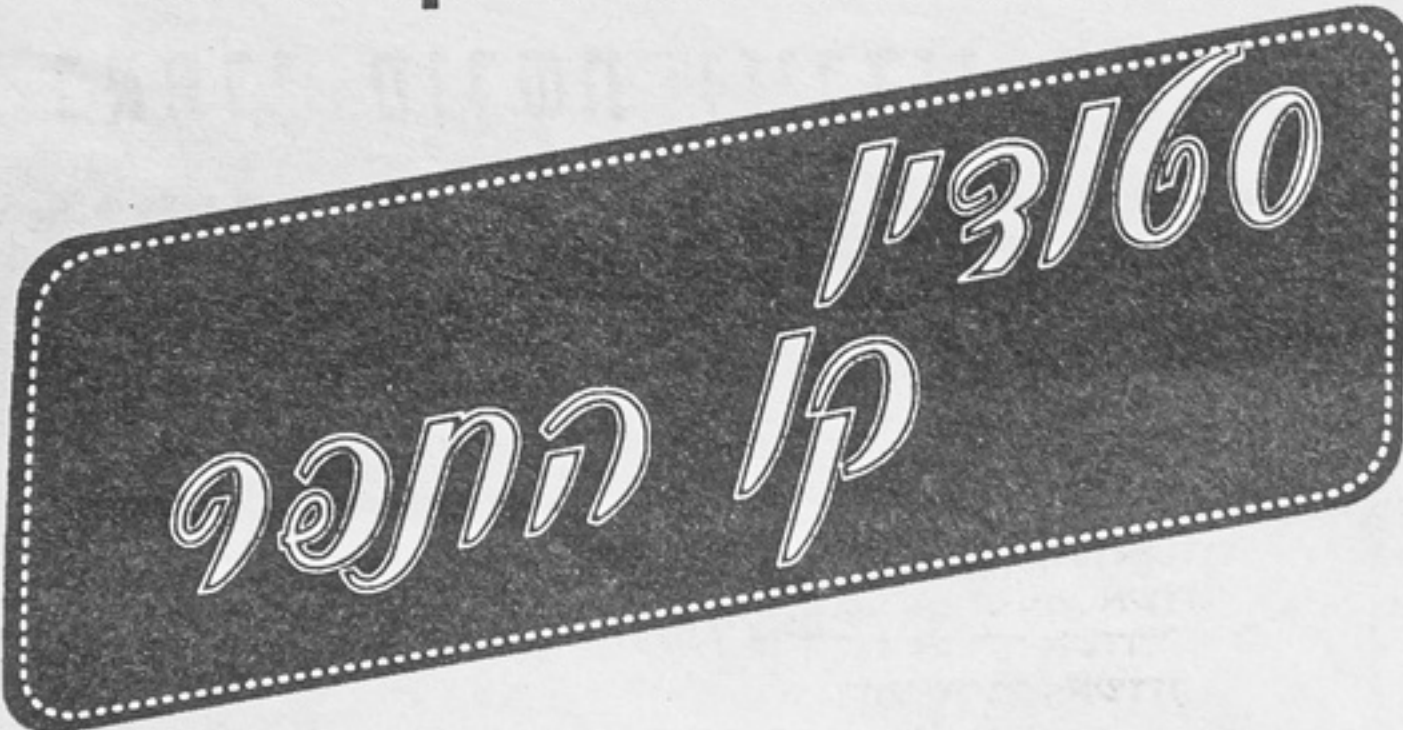
"נוף זה הוא בעינינו הנוף היפה ביותר וגם העצוב ביותר בעולם כולו. כי במקום הזה הופיע הנסיך הקטן על פני הארץ, ומכאן נעלם.

הסתכלו בנוף זה יפה יפה, למען תכירוהו בנקל, אם תצאו באחד הימים למסע על פני מדברות אפריקה. אם תזדמנו במקום הזה, אנא, אל תחפזו להמשיך בדרככם: המתינו נא שעה קלה תחת אורו כוכבו והיה אם יופיע לפניכם ילד, שפניו שוחקות ושערו זהב, והוא אינו עונה על שאלות, וידעתם נכונה מיהו אותו ילד פלאי.

ואז עשו נא חסד עמדי למען יפוג צערי ורווח לי: כיתבו לי מיד כי הנסיך הקטן חזר אלינו..."

(מתוך הספר "הנסיך הקטן", אנטואן דה סנט-אכזופרי)

רוצה להתלבש ולהראות טוב?
אצלנו עוד לא ביקרת!?

המעצבת אהובה שרעבי תעצב למידותייך ולאופייך דגמים אישיים ובלעדיים על כוס קפה באווירה כפרית.

ועכשיו קולקציה חדשה מיובאת מפרז-צרפת (כולל מידות גדולות) ומבחר עשיר של תכשיטים מיוחדים והלבשה תחתונה.

אהבה
הזם ואהבה.

פתוח כל ימי השבוע כולל שבת
משעה 10:00 - 20:00 רצוף, יום ו' 10:00 - 16:00

מושב כוכב מיכאל משק 88 טל. 07-727508

מסעדת הפנינה

פ.א.ב. מסעדה

בהנהלה וצוות חדש עם הטבחית המעולה גלינה

במסעדת הפנינה

בליווי מוסיקלי

■ ארוחות בוקר ■ ארוחות צהרים ■ ארוחות ערב ■

כל סוגי הדגים והבשרים על האש

שעות פתיחה:

א' - ה' - 10.00 - 23.00

ו' - מ - 21.00 עד הבוקר

שבת - 12.00 - 24.00

מקבלים הזמנות לאירועים עד 100 איש

Ресторан "Пнина" - лучший ресторан в районе для олим хадашим из России.

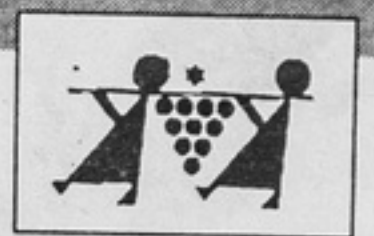
Прухогуте и похутуме уговоромбует!

שלבו אקצוז והאקזוז
אולמניוס לבקי והלניו לאחווה
ברלה איוואקא

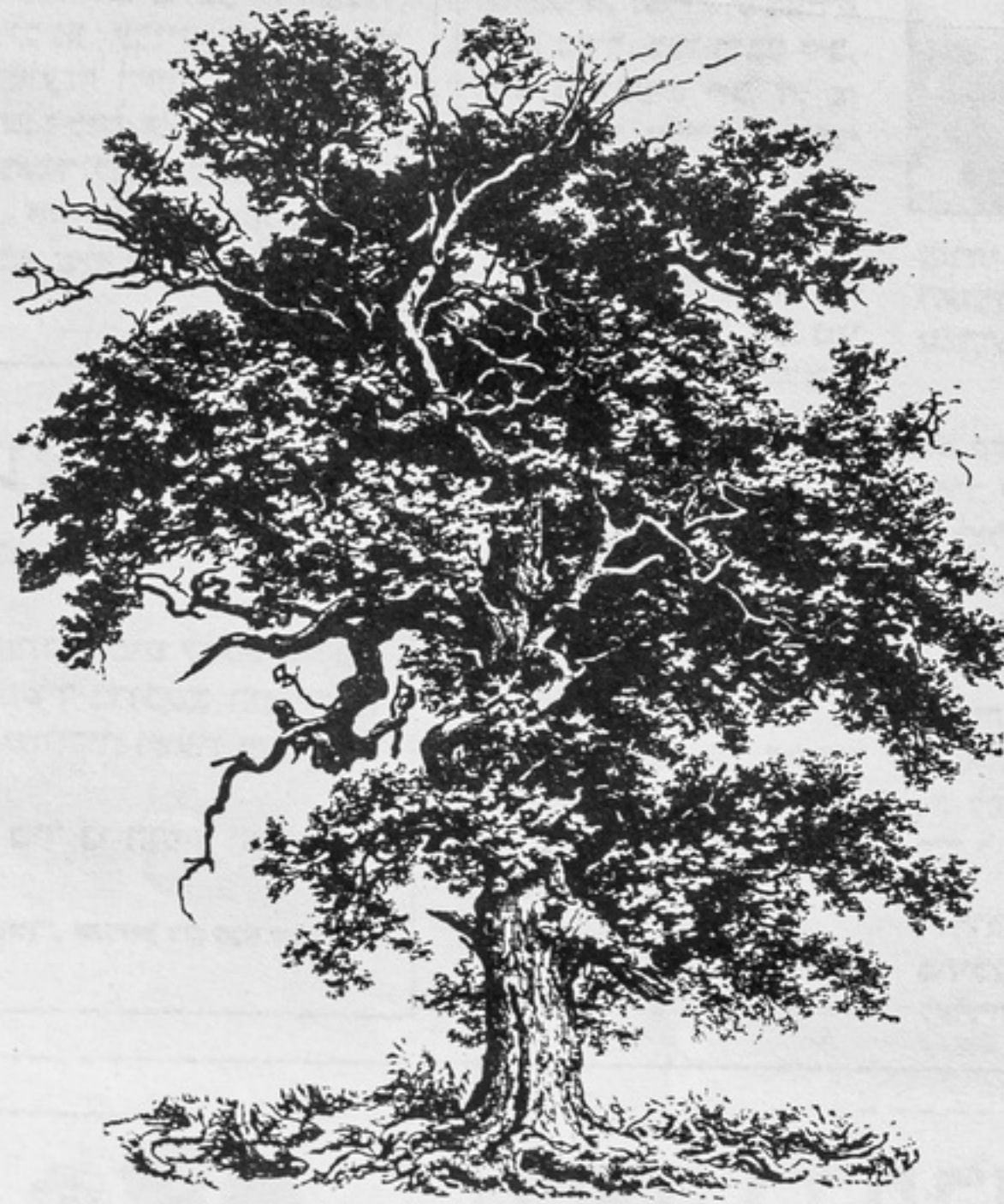
אשדוד, תחנת דלק גל (בדרך לנמל)
רח' הראשונים, טל' 08-563750

שקמים

בית ספר שדה

משרד התיירות
המחלקה לתיירות פנים

בית ספר שדה שקמים בניצנים, שוכן לחוף הים באיזור המשופע באתרי מורשת וזיכרון מתקופת תש"ח ומשלב בפעילויותיו סיורים לימודיים באיזור, משחק הדמיה לשחזור הגעת אניות מעפילים ועוד...

■ אתרים מיוחדים בקרבת ביה"ס :

- אתרי קרב בניצנים הישנה ■ דיונות חול - סיבוב מעגלי
- בוסתני שקמים - סיבוב מעגלי ■ בריכות מי תהום (5 דק')
- חוף ניצנים (5 דק' נסיעה) ■ חמי יואב (10 דק' נסיעה)
- בית גוברין (30 דק' נסיעה) ■ אשקלון ועתיקותיה (10 דק' נסיעה)

■ תנאי אירוח :

- 15 חדרים ■ 4 עד 8 מיטות בחדר ■ סה"כ 100 מיטות
- ללא שירותים צמודים ■ חדר אוכל ל- 90 סועדים
- מטבח לשרות עצמי

■ שרותים מיוחדים :

- כיתת לימוד ל- 40 איש ■ מרפסת יפה ל- 40 איש
- חניון לינה ל- 200 איש כולל שרותים ומקלחות

■ מיקום :

בין אשקלון לאשדוד, כק"מ אחד מחוף ניצנים, באחר ניצנים הישן. הכניסה מכביש הגישה לחוף ניצנים.

■ מאפייני האזור :

בית ספר שדה שקמים שוכן באתר ניצנים הישנה אשר סיפורה שזור במלחמת השחרור. בקרבתו אתרי מורשת וזיכרון מתקופת תש"ח, גשר עד הלום, גבעה 69, חוליקאת, מצודת יואב, נגבה ועוד. אזור הטיולים של ביה"ס כולל את מרחבי החולות מצפון לאשדוד ועד דרומית לאשקלון, המהווים את אזורי דיונות החול היפות בארצנו וכן את אזור שפלת יהודה - בית גוברין, מחילות מסתור מתקופת בר כוכבא, מעיינות בהרי יהודה ונחל הבשור.

■ פעילויות מיוחדות :

- ארוח בדואי ■ העפלה - משחק הדמיה לשיחזור הגעת אניות מעפילים לחוף ■ תרגיל אקולוגי בחולות ■ מסלולים בעקבות לוחמי תש"ח

בית ספר שדה שקמים בניצנים ד.נ. אבטח 79287 טל' 727895, 07-722065

מרכז הזמנות ארצי רח' השפלה 3 ת"א טל' 03-5375376

בית הרה"ט

בהנהלת מוטי

מבצע:

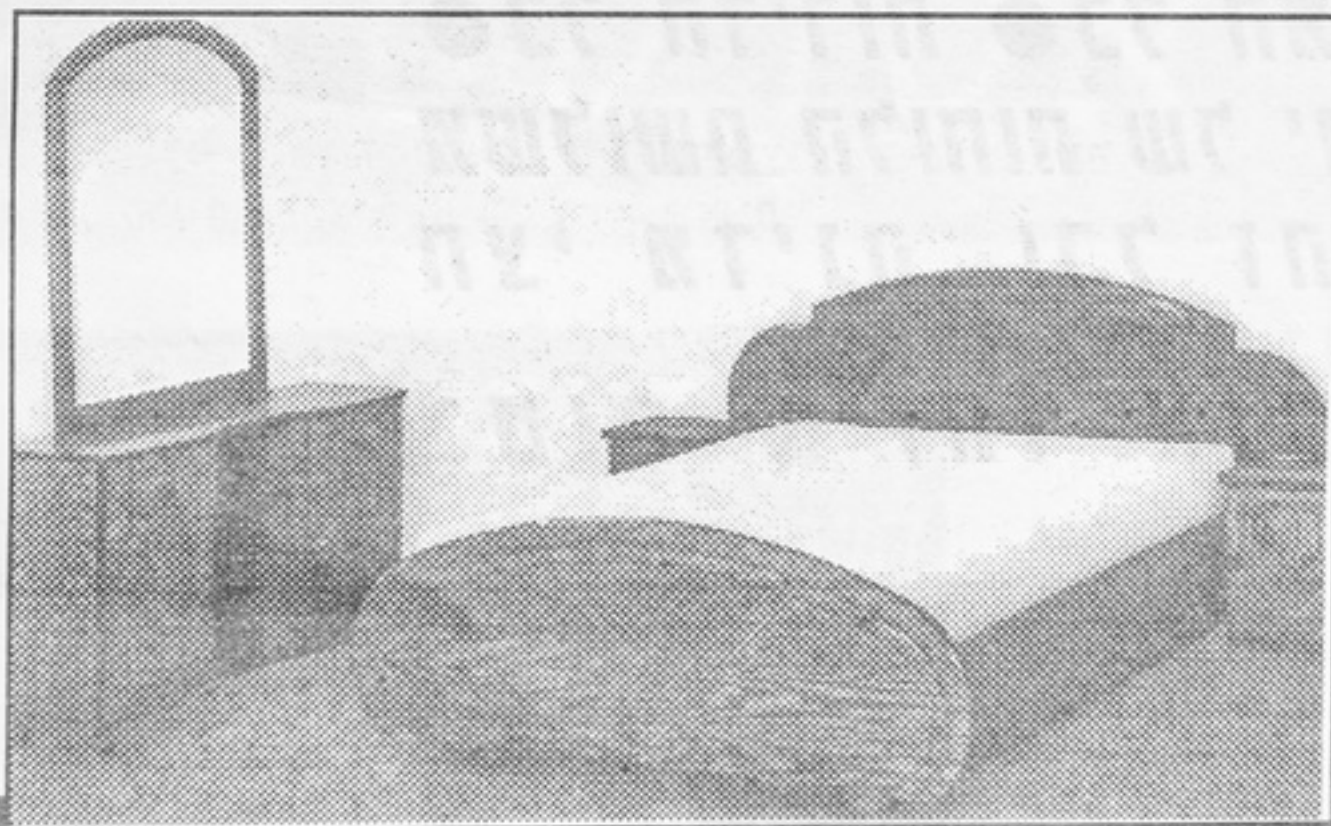
כל הקונה מעל 3.000 ש"ח
נכנס להגרלת טלויזיה חינם!!!

פינות אוכל החל מ- 1600 ₪

עיסקת חבילה הכוללת: סלון קונקורד + שולחן סלון +
מזנון 3.2 מטר בלבן 4550 ₪

חדר שינה הכולל: מיטה זוגית + טואלט +
מראה + שתי שידות 1580 ₪

פתוח במוצ"ש

Скидка
для олим хадашим
17%

הנחה
לעולים חדשים
17%

בית הרה"ט (רהיטי בית איילון לשעבר) יבנה, רח' העמל 1
(ליד רב בריח מתחת וליד קרמיקה מוטי) טל' 08-436752
"Бейт ха-Раит" (Бывший "Бейт Аялон"), Явне, ул. Ха-амаль 1,
(около "Рав бариах" и "Керамика Моти"), тел. 08-436752

פרופ' יהודה ל. ורנר

המשך קיום שטח החולות הוא מצווה יהודית-דתית

מאז מעשה נח ותיבתו, המפורסם בכל מסורות המזרח התיכון, מקובל ששמירת כל המינים שנבראו הינה מצוות תעשה, המחייבת מאמץ מיוחד. השיקול המוסרי, שאין אדם רשאי להשמיד את שאינו יודע לברוא, כמעט שהוחלף באחרונה בשיקול של טובת האדם על רקע מדעי.

מקובל כיום, שזהו אינטרס של האדם לשמור לדורות דוגמאות של האוצרות הגנטיים מכל המינים, לשימוש פוטנציאלי. הערכים הללו מוסכמים, ובמידה רבה מטסים לקיימם בכל העולם.

הצורה הנכונה ביותר לבית גידול מטיפוס מסויים. רבים מהצמחים ובעלי החיים שוכני החולות הינם יחודיים לנוף הזה, הסתגלו והתאימו נטיית. בנוף ובתיפקוד, לחיים בקרקע מילה (חולית). חולות אשדוד הם הסיכוי האחרון לשמור עבור עם ישראל

דוגמאות של עלמות הצומח והחי של החולות. עד היבט מקומי הוא הלאומי. כל עם מתגאה במורשת הטבע שבמדינתו, ובעידן הטלוויזיה והמסעות, כל עם ישראל רואה את המראות. הנרצה שעניינו תישארנה כלות? דווקא אנו מעוניינים לחזק את חיבת הארץ בכל אפיק אפשרי. לכן יש לשמור דוגמאות של נופי הארץ, לרבות זה המיוחד - החולות.

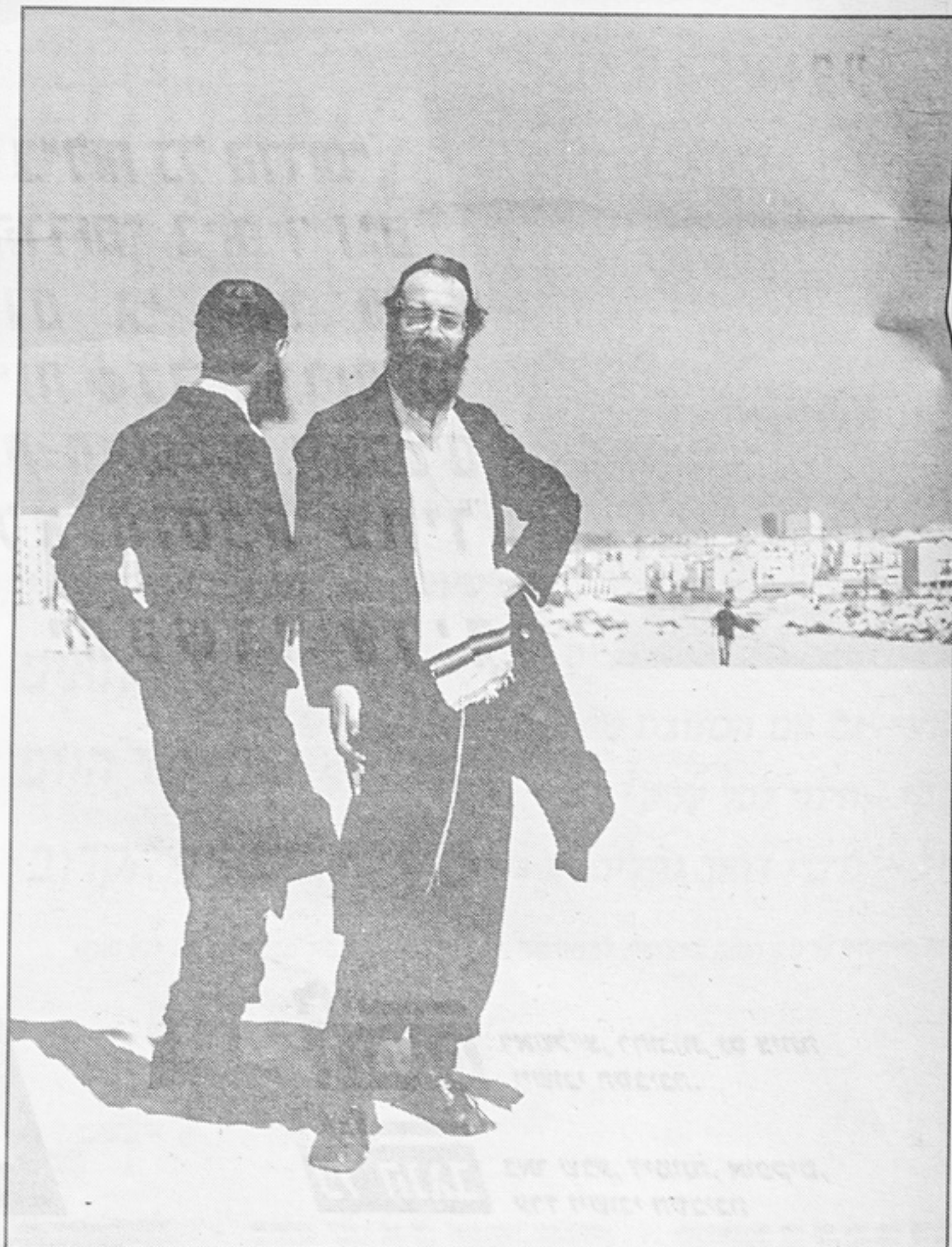
מעבר למצווה לשמור על קיום המינים ולשמור דוגמאות של הנופים, ישנה מצווה גדולה אחרת, והיא ללמד ולחקור אותם, ובעיקר את המערך

מת האקולוגיות. מצווה זו היא בתחום פיקוח נפש, במובן זה שכל עצם קיומו של האדם מותנה בפתרון הבעיות האקולוגיות המטרידות אותנו כיום: צפיפות האוכלוסין, אספקת מזון ומשאבים אחרים לקיום, כמו החמצן, המופק מהיערות הנכרתים, יחסים בין אוכלוסיות ועוד.

לכן יש לפתח את המודעות הציבורית לחשיבות משימות ההצלה של כדור הארץ שלנו, ונחוץ להקים דור של חוקרי אקולוגיה מעולים. אחד מהנופים היעילים ביותר ללימוד העקומות הבסיסיים של מערכות אקולוגיות הוא החול, בשל פשטותו היחסית.

המשך קיום שטח החולות, אם כן, הוא בעיני מצווה יהודית-דתית, מחויבות כלל-עולמית וצורך לאומי-ציוני גם יחד.

הכותב הוא זואולוג ומנהל האוספים במדעי החיים, האוניברסיטה העברית, ירושלים

חרדים לדיונה. "כל עם ישראל רואה את המראות. הנרצה שעניינו תישארנה כלות?"
צילום: ליאור סיביליה